

SVAZEK 18

PĚVCI LÁSKY

CATULLUS
TIBULLUS
PROPERTIUS

SVOBODA 1973

ANTICKÁ KNIHOVNA

CATULLUS

①

VĚNOVÁNÍ

Corneliu Nepotovi

Komu věnovat pěknou novou knížku,
pemzou z obou stran právě ohlazenou?
Tobě, Nepote — ty jsi přičítával
jakýs význam těm hříčkám mým již tehdy,
když ses odvážil, první v Itálii,
všecky věky vylíčit ve třech knihách,
tolik učených, nebesa, a pracných.
Přijmi tedy tu knížku, ať má cenu
jakoukoli. Ty pak, ó Múso, přej jí
přetrvat víc než jedno pokolení!

⑤1

LESBII

Bohu roven zdá se mi být ten šťastný,
ba i bohý, možno-li, převyšovat,
tobě tváří v tvář kdo se zas a zase
dívá a slyší

sladký smích tvůj zvonit. Mne nebohého
smyslů všech to zbavuje; na tebe-li
pohlédnu jen, Lesbie, hlasu nejsou
mocna má ústa,

jazyk vázne strnule, lehký žár mi
celým tělem probíhá, divné znění

s šumem v sluch mi proudí a temný závoj
zastírá zraky — — —

Něcinnost tě, Catulle, chorým činí,
něcinností příliš tvá bujnost roste,
něcinnost i krále i kdysi šťastná
zničila města!

V ROZTOUŽENÍ

Vrabče, miláčku mého potěšení,
s nímž si hrává, jež ráda v loktech hýčká
a jež konečkem prstu nastaveným
dráždí tak, až ji kloveš ze vsí síly,
když se spanilé paní mého srdce
zachce nějak mile si zaláškovat
a svou milostnou touhu ukonejšit
(tak se horoucí žár ten asi ztíší!) —
kež bych s tebou si mohl hrát jak ona
a tak ulehčit srdci v těžkém stesku!

KRÁSA A KRÁSA

Quintie mnohým je krásná. Co já vím, plet má sic pěknou,
vzrostlá je, stíhlá. Tak rád přiznávám všecko to zvlášť,
celku však upírám krásu; vždyť špetky jemnosti nemá
velké to tělo a nic, co bys moh pŕvabem zvat.
Krásná je Lesbie; u ní zjev celý je spanilost sama,
nadto co pŕvabů znám, všecky je pobrala všem.

NENASYTNÁ LÁSKA

Žijme, Lesbie má, a služme lásce,
a když staří mrzouti na nás bručí,
za babku si nevažme jejich řečí!
Slunce zachází dnes a zítra vyjde;
nám však života krátký svit jak zajde,
jediné noci věčný sen nás čeká.
Dej mi tisíc polibků, potom sto zas,
potom druhý zas tisíc, druhé sto zas,
potom jiných vždy tisíc a pak sto zas.
Až jich mnoho tisíc již nalíbáme,
smícháme je, abychom nevěděli,
ani škůdce závidět aby nemoh,
když by věděl, že hubiček je tolik.

Vivamus, mea Lesbia, atque amemus,
rumoresque senum severiorum
omnes unius aestimemus assis.
Soles occidere et redire possunt;
nobis cum semel occidit brevis lux,
nox est perpetua una dormienda.
Da mihi basia mille, deinde centum,
dein mille altera, dein secunda centum,
deinde usque altera mille, deinde centum.
Dein, cum milia multa fecerimus,
conturbabimus illa, ne sciamus,
aut ne quis malus invidere possit,
cum tantum sciat esse basiorum.

NAD MRTVÝM PTÁČETEM

Truchli, Venuše, truchli, božský Mílku,
 z lidí truchlete, kde kdo něhu znáte:
 vrabčák zabynul mému potěšení,
 vrabčák, miláček mého potěšení,
 jež si chovala jako oko v hlavě.
 Byl to líbezný tvor a svoji paní
 znal tak dobře jak batolátko matku,
 na klín sedal jí rád a nechtěl od ní,
 aspoň okolo sem tam poskakoval,
 pořád štěbetal na svou milou paní.
 Ten teď pochmurnou cestou ubírá se
 tam už, odkud prý není navrácení...
 Vám však zlořečím, zlé vy chmuřy Temna,
 které vše, co je hezké, pohltíte!
 Ach, tak hezkého vrabce jste mi vzaly!
 Zlá to nehoda! Nebožáčku vrabče!
 Tvou to vinou teď mého potěšení
 naběhlá očka zarudlá jsou pláčem.

KOLIK POLIBKŮ?

Kolik polibků od tebe, má drahá,
 by mi stačilo k nasycení, ptáš se?
 Kolik zrneček libyjského písku
 leží v Kyréně, skýtající balzám,
 od věštrny Iovovy v žárné poušti
 k posvátné hrobce pradávného Batta,
 kolik hvězd se za noci mlčenlivě
 dívá na tajné milování lidí,
 tolik polibků tvých by k nasycení
 láskou šílený Catullus měl dosti,

až by nemohli zvědavci je spočítat
 ani nějaký jazyk zlý je urknout.

Quaeris quot mihi basiationes
 tuae, Lesbia, sint satis superque.
 Quam magnus numerus Libyssae harenae
 lasarpiciferis iacet Cyrenis,
 oraclum Iovis inter aestuosi
 et Batti veteris sacrum sepulcrum,
 aut quam sidera multa, cum tacet nox,
 furtivos hominum vident amores,
 tam te basia multa basiare
 vesano satis et super Catullo est,
 quae nec pernumerare curiosi
 possint nec mala fascinare lingua.

ŽENSKÉ HOROVÁNÍ

Nikomu nechtěla prý by raději — říká má milá —
 v lásce se oddat než mně, byl jí sám Iuppiter chtěl.
 Řeká. Co žena však říká, když muž je rozloučen láskou,
 do větru napsat se má, do proudu plynoucích vod.

VYTRVAT!

Nech bláhovostí, Catulle, ty nebohý,
 co vidíš, že to tam, to za ztraceno měj!
 Jak zářilo ti kdysi slunce šťastných dnů,
 kdy tam jsi chodíval, kam ona kynula,
 již měl jsi v lásce, jaké žádána nepozná!
 Kde jsou ty chvíle sterých hrůček milostných,

jež tobě byly milé, jí ne nemilé!
 Ó, zářilo ti věru slunce šťastných dnů!
 Teď ona nechce již... jsi slaboch, nechťej těž,
 co přehá, nestíhej a netrap sebe dál,
 jak skála buď, vše mužně snes a vytrvej! —
 Buď sbohem, dívko! Catullus již vytrvá
 a přes tvou vůli k prosbám se víc nesníží.
 Však sama spláčeš, když tě prosit nepřijde!
 Žel, jaký život, nešťastná, ti zbývá teď?
 Kdo půjde k tobě? Kdo tě shledá žádoucí?
 Či zvat se budeš? Koho budeš milovat
 a čí rty líbat kousavými polibky?
 Ty, Catulle, však pevný buď a vytrvej!

Miser Catulle, desinas eneptire,
 et quod vides perisse perditum ducas.
 Fulsero quondam candidi tibi soles,
 cum ventitabas, quo puella ducebat
 amata nobis quantum iocosa fiebant,
 Ibi illa multa tum iocosa nolebat,
 quae tu volebas nec puella nolebat.
 Fulsero vere candidi tibi soles.
 Nunc iam illa non vult; tu quoque, impotens, noli,
 nec quae fugit sectare, nec miser vive,
 sed obstinata mante perfer, obdura.
 Vale, puella. Iam Catullus obdurat,
 nec te requirit nec rogabit invitam;
 at tu dolēbis, cum rogaberis nulla.
 Scelestā, vae te! Quae tibi manet vita!
 Quis nunc te adibit? Cui videberis bella?
 Quem nunc amabis? Cuius esse diceris?
 Quem basiabis? Cui labella mordebis?
 At tu, Catulle, destinatus obdura!

BEZPEČNÁ ZNÁMKA

Lesbie před manželem mě haní a zlehčuje tuze,
 z čehož ten nejapný muž náramnou radost prý má.
 Hlupče, nechápeš nic! Kdyby mlčela, nemyslíc na mne,
 byl by to vyhaslý cit; že mi však laje tak zle,
 zjevně dál mě má v mysli, ba, což je daleko horší,
 hněv má v sobě! to jest: doposud plane a vře.

QUINTIOVI

Chceš-li, bych, Quintie, byl ti vděčen za světlo očí
 nebo co dražšího znáš, nežli je člověku zrak,
 nechtěj mne oloupit o to, co nad světlo očí mi dražší
 nebo co dražšího znáš, nežli je člověku zrak!

ZKLAMANÉ PŘÁTELSTVÍ

Zanech již nadobro toho, chťit někomu činiti dobře,
 zanech i myšlenky té, že by kdo vděčen moh být.
 Všecko je samý nevděk: čím nejlepší neplatí za nic,
 ještě jím nepřijdeš vhod, spíše ti uškodí snad.
 Sám to cítím, kdy ten mi nejkrutší působí bolest,
 jemuž jsem věnoval já nejčistší přátelství své.

MANIU ALLIOVI

Nepřízní osudu zkruseň a sklíčován údělem trpkým,
 poslala mi v ústraní mé slzami psaný svůj list,
 a bych jak trosčičku, ježž vyvrhly bouřlivé vlny,
 podala ti pomocnou dlaň, vrátil tě životu zas,

když ani Venuše božská ti nepřeje okřívát spánkem,
v studeném lůžku co sám léháš tak opuštěn teď,
ani tě netěší Músy svých starých básníků plody,
a ty jen bez těchy bdíš, myšlenkám teskným dán v plen.
Je mi to milé, že ve mně znáš přítele svého a básně,

Mús i Venuše dar, přejíš si ode mne mít.

Avšak ty, Manie, neznáš mých béd a mohl bys soudit,
závazků, které má host, že se chce z pohodlí zbýt.

Slyš tedy, jakými já jsem vlnami osudu zmítán:

suď pak, jak — nešťasten sám — šťastlivců dary mám
dát.

Kdysi, když bělostný šat, znak mužnosti, oděl mé tělo,
když můj kvetoucí věk líbezně jaro své žil,
v milostném laškování jsem horlivě bohyni sloužil,
která v rozkoši slast místvá hořkosti chuť.

Tuto zálibu všecku však zdusila žalost, když bratra

krutá mi vyrvala smrt. Žel, žes mi, bratře, byl vzat!

Ty svým odchodem, bratře, tys obrátil v nívěč mé štěstí,
co jsem domovem zval, s tebou je ztraceno vše.

S tebou vzaly již za své, ty drahý, mé radosti všecky,
které, pokud jsi žil, oddanou láskou jsi hrál.

Od té doby, cos mrtev, jsem odvrátil zcela svou mysl
od lehkých milostných tuh, od slastí, požitků všech.

Přeš-li tedy, že hanbou je pro mne v zdech Verony žítí,
kde prý každý muž, mající jemnější vkus,

na opuštěném lůžku jen studené údy si hřeje,

nepatřuj *hanbu* mou v tom, *lituj* mne, Manie, spíš!

Proto mi odpustíš snad, že nemohu poskytnout tobě,
čeho sis ode mne přál, když mi to zármutek vzal.

Zásobu básnických knih mám po ruce docela skrovnou,
důvod je zřejmý ti snad: žiji přec v Římě, jak víš,

toť můj domov, mé sídlo a tam dny života trávim;

tam své knihy též mám — sem si jich беру jen hrst.
Tak-li je tomu, nesud, že neúslužný jsem skrbklík
nebo že špatně znám, slušnost co žádá a mrav,
jestliže žádost tvou jsem nespínil po žádné stránce.
Sám bych však nabídl rád, kdybych, můj milý, byl s to.

Nelze mi smlceti, Músy, jak cenné mi prokázal služby
Allius a čím vším prospět mi dovedl on,

aby ty zásluhy jeho přec nenechal v nepaměť černou
klesnout prehavý čas, kladoucí na vše svůj stín.

Zjevím to vám, vy tisícům mnohým to rcete a přejte,
zvětšely jednou můj list ještě ať hlásá to vše,

aby se za živa již stal známým písní mou vděčnou,
až pak již nebude žít, pověst ať šíří to dál,

nad jménem Alliovým ať pavouk ve vzdušné dílně,
roztážen v zapadlý kout, neutká tenkou svou síť.

Známo vám, v jakou strast mě uvrhla šalebná Venus,
jaký sestala žár, aby mi spaloval hruď,

když jsem planul a vřel jak jícen sicilské sopky,

jako vířící proud, z oitských jeůž vyvěrá hor;
když se jen stálým pláčem mé smutné kalily zraký,

přival co žalných slz bez konce smáčel mi tvář,
jako když na výšinách, kde vypíná hora své témé,

vyvěrá z omščených skal průzračné bystřiny tok;
po svahu řítí se prudce a proběhmuv údolím spádným

vino se přes cestu tam, kudy se ubírá lid,

obohoděm v obtížném potu pak vítanou úlevu skýtá,

kdy se již na polích kol úpalem rozsedaá zem.

Tu jako plavecům zmítaným bouří, jež ve tmě vše halí,
konečně zaduje vhod příznivý mírnější van,

vyprošen modlitbami, jež vyslyšel Castor a Pollux:
takovou pomoc v ten čas přinesl Allius mně.

V háj, dřív nepřístupný, on sám mi kdys uvolnil cestu,

on mi dal vítaný dům, on mi i paní mou dal,
abychom společně lásky se mohli oddávat slastem.

Tam ji, tu nejkrásí z žen, donesl lehounký krok,
tam jak bělostnou nožkou se dotkla sešlého prahu,
zaklapal střevíc — a vtom stál tu mé bohyně zjev:
tak asi Láodameia, již nemohouc odolat touze,
v Prótesiláův dům, jenž jí měl manžela dát,
vstoupila rozhodným krokem — však žel, že nebyla ještě
nebeským božstvům vděk vyliata oběti krev.

Kěž mne, ó Nemesis mocná, nic nezláká, abych
chtěl získat,

co by se nemělo stát, bohů by vzbudilo hněv!

Poznala Láodameia, jak po krvi posvátné žertvy
lační oltář, když choť musil se rozloučit s ní,
získaný sotva, a ona jej musila z objetí vydat,
dřív než by bylo dvě zim vystřídat mohlo svůj běh
a v svých dlouhých nocech té lásky ukojit žízeň,
aby pak bez muže choť žila jen vzpomínkám svým.

Vědělyť Parky, že padne ten rek již v nedlouhé době,
jestliže vytáhne v boj s výpravou k Ília zdem:
pro únos Heleny tehdy svým vzdorem vyzvala Trója
k obléhání svých bran argejských hrdinů sbor,
Trója — ó hrůza! — ten hrob, jenž Asii s Evropou pojil,
Trója, všech vzácných hlav, junácké jarosti zmar.
Ona to byla, jež nedávno teprv i bratrovi mému
přinesla žalostnou smrt. Žel, žes mi, bratře, byl vzat!

Žel, že života svit, ó bratře můj, odňat byl tobě!

Co jsem domovem zval, s tebou je ztraceno vše,
s tebou vzaly již za své, ty drahý, mé radosti všecky,
které jsi, pokud jsi žil, oddanou láskou svou hrál.
Nyní tak daleko odtud je v samotě pohřben, kde není
nabližku příbuzných hrob, nikoho, koho kdy znal,

nýbrž v neblahé Tróji, v tom prokletém, nešťastném místě
v končinách vzdálených tak kryje ho cizí ta zem...

Tehdy tam ze všech stran se řecké hrnulo mužstvo,
žádný neváhal jít, opustit domova krb,
aby se netěšil Paris, že odvedl záletnou ženu
beztrestně z kořisti dál v bezpečí ložnice své.

Tenkrát, spanilá Láodameio, tou osudnou ranou
tobě byl vyrván choť, dražší ti nad život tvůj;
na vrchol blaha tě vynes tvé lásky příboj, však rázem
zhoubný tě schvátíl vítr, strhl tě v propasti hloub.

V kyllénském kraji — dí zvěst — blíž Fenea hluboký
prúkop

močály vysál, by dál vysoušel prosáklou zem;

vykopal prý jej kdysi, hor tamiích útroby prorav,

Amftrýónův syn, jenž je tak neprávem zván,
v době, kdy jistými šípy též pohubil stymfálské ptáky,
poslušen pána, ač sám nad něho lepší byl rek,
aby směl na Olymp vstoupit a božstev rozmnožit počet,

Hébé pak pancenství vděk měla mu přinéstí vstříc.

Nad onu prohlubeň hlubší byla tvá hluboká láska,

je již tě přiměla moc poddat se mužovu jhu.

Žádný staričký otec tak mocného nepozná citu,

když je mu pozdě již zvuk z jediné dcery přec dán,

vítaný dědic statků, a hned svým jménem je zapsán

do závěti, kde dřív jiný člen rodu měl být,

čímž tomu zklamanému zlou radost zmaří a vrátí

šedivé hlavě té klid, kterou již obléтал sup;

aniž holubí družka v čas lásky ze svého druha,

bílého jako snůh, takovou radost kdy má,

která, klovajíc stále, si polibky zobáčkem chytá

chtivěji, než která z žen nejvíce dychtí se vzdát.

Tys jen, Láodameio, je předčila prudkostí citu,

jakmile rusý tvůj choť v oběti mužné tě jal.

Jí byla tenkrát rovna, jí nejbliž má milenka stála,
když se v ten blažený čas vinula v náručí mé,
zatím co kolem ní se často vznášel a zářil

Cupido, rozkošný bůh, v žlutavé tunice své,
Třeba se nespokojí snad ona jen Catullem samým,
mírný a šetrný klam snést chci a prominout rád,
abych se obtížným nestal jak zpozdilci přílišně přísní.

Vždyť sama Iuno též, nejvyšší bohyně přec,
jejímuž mocnému choti se často záletů zachce,
potlačí mnohdy svůj hněv, zjistí-li Lovův kdy hřích.
Nemá však člověk s bohy se srovnávat! Starému otci
nevděčnou úlohu nech, hlídat a stíhat svou krev!
Nadto nepřišla ona snad z rukou otcových ke mně,
kde by jí dýchal dům syrským vůněmi vstříc,
vždy jen pod křídlem noci mi podala tajené lásky
důkaz, jež odňala tam, kde měl svůj nárok sám choť.
Proto chci spokojen být, když sama si známénkem blým
za šťastný označí den, který svou láskou dá mně.

To, co jsem podle svých sil zde, Allie, do veršů vložil,
to budiž básníkův dar za mnohé úsluby tvé,
aby vždy zůstal lesk, jenž tvému připadne jménu,
nedotčen zhoubnou rzí do konce budoucích dnů.
Bohové přidejtež v hojnosti dary, jež skýtala kdysi
Themis, když zlatý byl věk, lidem těch nevinných dob:
štěstí provázej vás, i tebe i lásky tvé družku,
šťasten buď dům, kde slast skýtal mi s milenkou styk,
šťasten i ten, jenž první mi záchranu ukázal v tobě,
od něhož vzalo svůj vznik všecko, co šťastím je mým,
na výsost šťastna pak ona, mně nade vše dražší, má
hvězda:

pokud je život přán jí, ještě mi sladko je žít!

DOBRÉ ZNAMENÍ

Lesbie na mne zas laje a nemůže pomlčet o mně;
chtěl bych na to vzít jed, že mě přec miluje dál.
Co o tom svědčí? Je právě tak se mnou; zle se jí zříkám,
mohu však na to vzít jed, že ji přec miluji dál.

NAVRÁCENÉ ŠTĚSTÍ

Mocnější pocítí radost, kdo dojde splnění toho,
čeho si toužebně přál, ale věč nedoufal přec.
Taková radost je má, ba nad zlato je mi to dražší,
že mým touhám a snům vraeíš se, Lesbie, zas,
že mi zas navracíš sebe, kdy srdce již přestalo doufat,
sama jdouc v náruč mou zpět. Památný, přeblahý den!
Kdo je teď šťastnější mne? Kdo jaký jmenovat může
jiný života dar, jenž by byl žádoucí víc?

Si quicquam cupido optantique obtigit unquam
insperanti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum nobis quoque, carius auro,
quod te restituis, Lesbia, mi cupido,
restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te,
nobis. O lucem candidiore nota!
Quis me uno vivit felicior, aut magis hac res
optandus vita dicere quis poterit?

NOVÁ NADĚJE

Slibuješ mi, má drahá, že naše láska nám nyní
zůstane radostnou dál, že ji už nezruší nic.

Dejte, bohové mocní, by slib se ukázal pravdou,
 ať se to z upřímných slov ozývá pravdivý cit,
 ať je nám uchovat přáno tak dlouho ten posvátný svazek,
 aby, co budem žít, žila i láska nás dvou!

*Iocundum, mea vita, mihi proponis amorem
 hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
 Dei magni, facite, ut vere promittere possit,
 atque id sincere dicat et ex animo,
 ut liceat nobis tota perducere vita
 aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.*

77

VĚRNÁ LÁSKA

Žádná žena by nemohla říci, že v životě byla
 milována kdy tak, jako ty, Lesbie, mnou:
 žádný milostný svazek se takovou věrností neskvěl,
 jakou jsem zachoval já v lásce, již k tobě jsem vzplál.

72

LÍTOST LÁSKY

Říkalas, Lesbie, kdysi, že máš jen Catulla v lásce,
 být to byl Iuppiter sám, za mne že nechceš ho mít.
 Tenkrát měl jsem tě rád ne tak jak ledakdos ženu,
 nýbrž jak otec svou krev, rodninu všecku má rád.

Nyní však jsem tě poznal; a jakkoli prudší je zár můj,
 daleko nejsem mi tím, čím jsi mi bývala dřív.
 Jak je to možné, se ptáš? Kdo miluje, jednou-li zrazen,
 k větší vášni je hnán, musí však méně mít rád.

72

ZRÁDNÉMU PŘÍTELI

Rufe, kterého darmo jsem za svého přítele míval
 (darmo? — věru, že ne: cítím až příliš svůj trest!),
 tak ses vplížil ty ke mně a zradou, jež v srdci až páli,
 vyrvals mně bídnému vše, v čem svoje štěstí jsem žel?
 Celé to štěstí, žel, jsi, lupiči krutý, mi vyrval,
 otrávilš život můj, ty, lásky mé zhoubce, ó žel!

75

TĚŽKÁ VINA

Tam nyní vinou tvou, má Lesbie, dospěl již cit můj
 a svou slabostí sám tak sebe zkažil můj duch,
 že tě již nemohu rád mít, i kdyby ses nejlepší stala,
 ani se lásky své vzdát, staň se již s tebou, co staň.

104

NEMOŽNÁ VĚC

Myslíš, že já jsem mohl svou milenku zasypat hanou,
 jedinou, nad níž svět dražšího nedal mi nic?
 Nemohl! Kdybych to mohl, tak šíleně rád bych ji neměl.
 Chceš-li však s Tapponelem ty, nemožné možným je hned.

85

TRÝZEŇ SRDCE

Nenávídím a miluji. Ptáš se: Proč to tak? Nevím,
 cítím však obojí vřít, trpím a mučím se jen.

*Odi et amo. Quare id faciam, fortasse requiris.
 Nescio, sed fieri sentio et excrucior.*

(38)

ZAPOMÍNÁJÍCÍMU PŘÍTELI

Cornificie, Catullus tvůj trpí,
 trpí, věř mi, až příliš krutou strastí,
 jež den ode dne po hodinách vzrůstá.
 Ty však — čím jsi se k útěše mé ozval,
 což je nejmenší, nejsnadnější služba?
 Rozhňevals mě! Tak jedná, koho rád mám?
 Aspoň slůvko tvé útěchy — to dojme
 víc než tklivý žalozpěv Simonidův!

(60)

NECITELNĚMU DRUHU

Zda zrodila tě lvice v horách libyjských
 či luno Skyilly, strašlivé psím štekotem,
 s tou myslí nelítostnou tak a ukrutnou,
 že hlas mé vroucí prosby v strasti nejtěžší
 ti byl jen na posměch? Ó srdce z kamene!

(76)

TOUHA PO OSVOBOZENÍ

Blaží-li člověka vzpomínky na to, co dobrého někdy
 učinil jiným, když ví, srdcem že zůstal vždy čist,
 svatě že věrnosti nezrušil pout, aniž při smlouvě jaké
 bohy kdy za svědky bral, aby byl oklamán druh:
 věru, pak radosti mnoho je schystáno, Catulle, tobě
 z nevděčné lásky tvé, bude-li dlouhý tvůj věk.
 Neboť, co dobrého jiným kdo na světě prokázat může,
 buďsi to slovo neb čin, vše to jsi učinil ty.
 Vše to však nazmar vyšlo, jsouc v nevděčnou zaseito
 mysl...
 Proč tedy ještě dál v mukách se soužití chceš?

Proč se již nezatvrdíš a neodtrhneš se od ní,
 proč v té bídě své tkvíš, aniž to bohové chtějí?
 Těžko je lásky tak dlouho živene rázem se zhostit,
 těžko — však buď jak buď, vzchop se a dokaž ten čin!

V tom je tvá jediná spása, ten úkol zdolati musíš:
 proved' jej, netaž se nic, jsi-li či nejsi-li s to!
 Bohové, znáte-li slitování a jestli jste komu,
 i když měl jistou již smrt, seslali záchranu přec,
 shlédněte na mou bídu, a čestný byl-li můj život,
 odejmi vaše moc ode mne zkázy ten zdroj,
 jenž se jak smrtná tíž v mé nitro vkrádal, až nyní
 udusil v srdci mém, žel, každické radosti cit.
 Ne, již neprosím za to, by spíacela ona mou lásku,
 ani, když není již s to, aby zas našla svůj stud:
 sám jen toužím být zdrav a hroznou chorobu setřást.
 Bohové, milosti té přejte mi za věrnost mou!

(58)

KONEC!

Moje Lesbie, Lesbie — ta moje,
 kterou jedinou v světě nade všechno
 rád měl Catullus, Caelie, ta nyní
 v koutech ulic a v šeru křížovatek
 vnučkám hrdého Rema odlehčuje!

(11)

ROZLOUČENÍ

Aurelie s Furiem, kteří byste
 provázeli Catulla k dálným Indům,
 v kraj, kde vlny východní s bouřným jekem
 bíčují břehy,

k Hyrkánům neb k Arabům rozmařilým,
k Parthům lukostřelcům neb mezi Saky
nebo tam, kde moře se barví sedmi
rameny Nilu,

ať by šel snad přes alpské hřbety shlédnout
památníky velikosti Caesarovy,
gallský Rýn a dalekou Británii
za hrozným mořem —

Vy, již všecko, bohů co vůle určí,
hotovi jste podniknout vřadycky se mnou,
milence mé krátký a neveselý
vyřídíte vzkaz můj:

Mějž se dobře se svými milovníky,
kterých kopu v objetí svém teď chová,
žádného však v lásce a všech jen pořád
stravuje sílu.

Po mé lásce ať se již neohlíží —
její vínou zašla jak na lučině
při pokraji stržený květ, když na něj
zajede rádlu.

50

V OKOUZLENÍ

Gaiu Liciniu Calvovi

Co jsme včera v té volné chvíli, hochu,
napáchali hříček v mém zápisníku,
když jsme smluvili bujně dovádění!
Lehké verše jsme oba hravě psali

brzy rozměrem tím a brzy oním,
co nám střídavě vnukl žert a víno.
Já však domů se vrátiv, Licinie,
byl jsem duchaplností tvou a vtípem
vzrušen tak, že jsem ani jídla nedbal
ani spánek mi víčka sevřít nechtěl.
Dlouho na loži v mocném rozechvění
jsem se obracel, touže po úsvitu,
abych s tebou byl zas a s tebou mluvil.

A když zmtáním zmožené mé údy
pak již nehybně v lůžku spočívaly,
složil jsem ti to psaníčko, můj milý,
abys poznal můj stesk a moji touhu.
Nechtěj nyní být vzpurný a mou prosbu
odmítnouti se varuj, hochu drahý,
aby Nemesis nestihla tě trestem,
mocná bohyně. Chraň se její pomsty!

53

CHVÁLA ŘEČNÍKA

K smíchu mě přiměl na fóru muž z lidu,
jenž, když přítel můj Calvus v skvělé řeči
probral Vatiniovy všecky víny,
ruce úžasem k nebi zdvihl a zvolal:
Boži, je to kus výmluvného skřeka!

74

PĚKNÝ DÁREK

Kdybych tak rád tě neměl, víc než sebe,
roztomilý můj Calve, za ten dar tvůj
a Vatiním bych tebe nenáviděl!

Kdy jsem ti skutkem ublížil neb slovem,
 žes mě tolika „básníky“ chtěl zničit?
 Trest ať bohové sešlou na klienta,
 jenž tu sebranku bídnou tobě poslal!
 Jestliže tě však pocítil znalec Sulla
 zvlášť vybraným darem tím, jak myslím,
 nejsem pohoršen, spíš jsem rád, ba šťasten,
 že se nějak přec vyplácí tvá práce.

Velcí bozi, jak hrozná, kletá snůška!

Tu tys patrně poslal svému druhu,
 aby celý ten nejhezčí den v roce,
 sáturnálií den, měl otrávený!

To ti, taškáři, nesmí jen tak projít:
 jak se rozední, Caesie, knihkupecké krámy
 sběhám, Caesie, Aquiny tam skoupím
 a k nim Suffena, otravy ty všecky,
 těmi pocítíš, jak ti dar tvůj splatím!
 Vy však klidte se odtud ke všem všudy,
 odkud prokletá noha sem vás nesla,
 metlo své doby, bídní veršotepci!

TRUCHLÍCÍMU PŘÍTELI

Může-li aspoň něco, můj Calve, z našeho žalu
 k zemělým v němý hrob vniknout a milé jim být,
 teskně když vzpomínáme své lásky zaslého štěstí,
 želice bolestných ztrát bytostí nejdražších kdys,
 věř, tvou Quintilii tak nermoutí smrt její časná
 jako ji blaží tvůj stesk, věrné to lásky tvé hlas.

POZVÁNÍ

Pověz, lístku, něžnému básníkovi,
 druhu Caeciliovi, Nové Comum
 s jeho hradbami, jezerem a se vším
 ať tam nechá a přijde do Verony:
 tuze rád bych mu svěčil, jaké plány
 dobrý známý nás obou má teď v mysli.
 Pochopí-li, pak si pospíší s cestou,
 byt' ho tisíckrát volalo snad zpátky
 sličné děvče a ruce mu kol šíje
 ovíjíje prosílo, aby zůstal,
 ona, která — pravdivé mám-li zprávy —
 nyní vášnivou láskou na něm visí.
 Co jen začátek přečetla jeho zpěvu
 o paní na Dindymu, od té chvíle
 prudký žár jí nebohé srdce šírá...
 Nezahlvám ti, dívko, která vkusem
 předěšš Sappiny družky — začalť věru
 Caecilius svou „Velkou Matku“ skvěle!

ŠTASTNÁ DVOJICE

Septimius svou Akmu milovanou
 drže na klíně, horoval: „Má Akmo,
 k smrti nemám-li tebe rád a nechci
 dál tě milovat po celý svůj život,
 jak kdo nejvíce může láskou šilet,
 lva ať očima svítícího potkám
 v horké Libyi sám neb v indické poušti!“
 Jen to řekl, tu Amor z levé strany
 kýchl na souhlas, kýchl stejně z pravé.
 Akmé hlavíčku lehce otočila

a pak zlíbavši nachovými rtky
milenci oči zpitě slastí, řekla:

„Tebe jediným srdce svého pánem,
tebe chci mít, můj zlatý Septimie,
provždy, jakože v mém co srdci hoří,
ještě prudší a mocnější je plamen.“

Jen to řekla, tu Amor z pravé strany
kýchl na souhlas, kýchl stejně z levé.

S dobrým znamením na milostnou cestu
v lásce vzájemné k sobě lnou tím více:

Akmu jedinou za bohatství světa
rozkochaný by nedal Septimius,
Septimiovi jenom věrná Akmé

v sladkých hříčkách a rozkoších se vzdává.

Kdo kdy viděl lidičky blaženější,
kdo kdy lásku, jíz bůh by víc byl přízniv?

(10)

NA NÁVŠTĚVĚ

Z fora, kde jsem se toulal, přítel Varus
vzal mě s sebou k své milé na návštěvu,
kalupince — v mém prvním tehdy dojmu —
zešla hezké a nijak nepřijemné.

Jen jsme vešli, hned rozvinul se hovor
o všem možném, až přešel k Bithýnií,
jak se nyní v té provincii žije
a jak já jsem si naphul tam měsíce.

Podle pravdy jsem řekl, ani prétor,
z jeho družiny teprve pak nikdo
že tam nezíská, čím by zblahobytněl,
zvlášť když prétozem takový je bídák,

který družiny ani za mák nedbá.

„Aspoň to však, co *tam* prý vzalo původ,“
vyzvídali, „jsi jistě sobě přivez,

lidi k noštíčkám?“ Abych se jen přece
zdál té holčici trochu větším pánem,

pravím: „Tak mi v té bídné provincii
přec jen nebylo bídně, abych nemohl
osm chlapků jako jedle koupit.“

Zatím neměl jsem jakživ ani chlapa,
který mi jen třeba chromé nohy
staré pohovky moh' vzít na ramena.

A tu ona spustí jak drzá holka:

„Vid, že mi je, Catullku, na chvíličku
půjčís? Tak bych se ráda dala donést
k chrámu Serápidovu.“ Já hned vpadnu:

„Počkej, to jsem se prve jaksi přechek'
a těmi nosiči — to můj dobrý přítel

Gaius China, ten si je, víš, tam koupil.

Co však na tom, zda jeho jsou či moji?

Sám jich užívám stejně jako vlastních.

Ty má nevtipná holka a moc krotká,
před jakou se i jazyk musí stíci!“

(9)

VÍTEJ!

Veranio, ty, který z přátel jsi mi

dražší, než by mi byly houfy jiných,

ty *žeš* přišel zas domů k svému krbu,

k bratrům milým a ke staříčké matce?

Vakutku přišels! Jak radostné to zvěsti!

Zas tě zdravého spatřím, uslyším tě

liht, jak je tvůj zvyk, cos v Hispánii

viděl, zazil, zas v náruč svou tě tisknu,
 zlíbám milá tvá ústa i tvé oči!
 Ó, co na světě jen je lidí šťastných,
 kde je radostí, štěstí víc než u mne?

(28)

STEJNÝ ÚDĚL

Veranie a Fabulle, vy drazí,
 již jste v družině Pisonové přišli
 s příliš lehkými zavazadly domů —
 jakpak je vám? Zdaž hladu dost a zimy
 jste s tím ničemou venku zakusili?
 Máte v záznamech svých snad místo zisku
 výdaj, tak jako mně, že za prétozem
 šel jsem, jen *to*, co *dal* jsem, v účtu zbývá?
 Ty, ó Memmie, s klidnou nestoudností
 jsi mě bez nože děl a vykořistil!
 Však to vidím, vám právě tak se vedlo:
 nemenšímu jste věru vyřídudchu
 padli do rukou. Pak se družit k pánům!
 Vás však, poskvrny rodu Romulova,
 všecko božstvo ať všemi strastmi stáhá!

(13)

SKVĚLÁ NABÍDKA

Skvěle, Fabulle, u mne poobědváš
 za nějaký den, když ti bozi přejí,
 vezmeš-li si jen s sebou dobrou, tučný
 oběd, k němu pak hezkou kytaristku,
 víno s kořením vtípu, smích a žerty.
 To když, hochu, jak pravím, vezmeš s sebou,
 budeš obědvat skvěle — máš v svém měsíci
 teď tvůj Catullus leda pavučiny.

Za to dostaneš zase čistou rozkoš
 neb co sladšího víš a jemnějšího:
 dám já vonnou mast, kterou milence mé
 darem seslala sama božstva lásky.
 K té jak přičichneš, budeš bohý prosit,
 by tě celého učinili nosem!

(55)

PÁTRÁNÍ PO ZMIZELÉM

Kam jsi, příteli, zmizel? Zjev mi, prosím,
 ačli chceš být tak laskav, kde máš skryší!
 Hledal jsem tě na pláni u Tibera,
 hledal v círku i v knihkupeckých krámech,
 hledal v chrámu Iova Nejvyššího.
 Také mezi sloupovým Pompeiovým
 všecky holčice, příteli, jsem chytal,
 jež se tvářily nějak potutelně.
 Na ty přímo jsem dorážel tak zhurta:
 „Cameria sem dejte, darebnice!“

Jedna řkla: „Zde rozhal si má prsa,
 tu v těch ružových nádrech, tu je schován.“
 Ne, teď Herkules aby to už snesl!

Tak jsi zpyšněl, že přede mnou se skrýváš?
 Pověz upřímně, kde mohu tě najít,
 avšť mi tajemství, dál se svěšla nešťil!
 Což snad v zajetí slýchých dívek vězíš?
 Máš-li na zámeck pořád jen svá ústa,
 plných požitek lásky sám se zbavíš:
 Venus raději hovornou má sdílňnost.
 Nebo — chceš-li už, mlč si jako ryba,
 jen když budeš mít v té své lásce štěstí.

Teď se odvracíš, žel, a všechny sliby, v nichž jsi se rozpíjval,
větrům necháváš roznést jako hrst plev a oblakům

s sebou vzít...

At jsi zapomněl ty, však bohové vědí, všechno to Věrnost ví,
ona později dá ti poznat svou moc a odpykáš za svůj čin!

(95)

SKROMNÉ DÍLO

Smyrna přítelče Cinnny než po vzniku na světlo vyšla,
devětkrát minuly žně, devět se střídalo zim,
zatím co Hortensius hned celé tisíce veršů
z rukávu vysypat zná za jeden jediný rok.

Smyrna putovat bude až ke vzdutým Satrachu vlnám,
Smyrnu i pozdní věk s radostí bude kdys číst;
Annály Volusiovy kdes při ústí Pádu hned zajdou,
na obal mořských ryb přijdou as leckomu vhod.
Mně bude nejmilejší to skromné druhovo dílo —
z Antimachových spoust ať si svou radost má dav!

(6)

TAJNŮSTKÁŘI

Jistě, Flavic, by ses před Catullem
se svou milenkou nechtěl tajit, kdyby
nebyla prosta půvabu a vkusu.
Jakous chorobně tenkou křehotinku
asi miluješ — to se stydíš přiznat.
Vždyť že samoten netrávíš své noci,
to přec hlásá tvé lůžko, darmo němé,
vzácnou voňavkou dýšící a kvítím,
polštář z obou stran stejně ošoupaný,
celá postel, jež jaksi rozřesená,

(100)
CAELIOVI

Caelius pro Aufilenu a Quintius pro Aufilenu
zahořel — ten i ten veronské mládeže květ —
pro bratra jeden a druhý pro sestru. Jakou tu možno
„bratrskou shodu“ zřít, známé jak úsloví dí!
Komu z nich spíše mám přát? Vždy tobě, Caelie, tys to,
jenž jsi mi osvědčil rád převzácné přátelství své,
když ten šílený žár mé nitro spaloval krutě.
Šťasten buď, Caelie můj, v lásce tě provázej zdar!

(102)

DŮVĚRA ZA DŮVĚRU

Svěřil-li v důvěře přítel cos muži mlčelivému,
o němž jistotu měl, vždy že naň spoléhat smí,
poznáš Cornélie, že já tímž rádem se cítím
vázán, a můžeš být jist, mlčet že budu jak hrob.

(30)

NEVĚRNĚMU PŘÍTELI

Kde tvá, Alfene, věrnost, nechceš-li dál svých nejlepších
přátel znát?
Což tak soucitu všeho můžeš být prost, když trpí tvůj
milý druh?
Ani klamem a bídnou zradou, ty zlý, mně spláčet
se neštítíš?
Věz, že nečestné činy, šalba a lest, se protiví bohům vždy!
Ty však nikterak toho nedbáš a tak mě opouštíš v bídě mé.
Komu na světě, řekni, komu má člověk ještě teď víru dát?
Tys mě, nehodný sváděl, v přátelství tvé jen důvěru
všecku mít,
lákals k němu mé srdce, jako bych v něm měl bezpečení
zůstat vším.

zrádně vrzc a viklá se a lýchá.
 Bujnou rozkoš nic platno není tajit.
 Však bys nechodil jako rozlámaný,
 kdybys netropil pošetilé kousky.
 Ať tvá kůstka je tedy jakákoli,
 vše mi pověz! Já tebe i tvou lásku
 rád pak budu velebit zvučnou písní.

(27)

PŘI VÍNĚ

Nalij starého falernského, hochu,
 trpkou lahodou ať nám pohár kyne:
 Postumia tak velí, paní kvasu,
 vína chtivější nežli hrozen šťávy.
 Ty však, vodnatý živle, ztrať se odtud,
 zkázo vína, a k šosákům se odklid!
 Zde je čistý dar Bakchův, nesmíšený!

(49)

DÍKŮVZDÁNÍ

Marku Tulliu Ciceronovi

Marku Tullie, mistře výmluvnosti
 největší z těch, kdož z rodu Romulova
 žijí, žili a ještě žítí budou
 v letech pozdějších, tobě vroucí díky
 vzdává Catullus, nejšpatnější básník,
 básník právě tak ze všech nejšpatnější,
 jak tys obhájce ze všech nejskvělejší!

(26)

ZLÝ VÍTR

Není, Furie, vydána má vilka
 prudkým západním větrům ani jižním
 ani východním ani severákům,
 ale těch patnáct tisíc dvě stě na mí —
 hú, toť strašlivý, zkázonosný vítr!

SVATEBNÍ PÍSEŇ

Ty, jenž Helikón sídlem svým,
 Úrani svou matkou zveš,
 ty, jenž přivádíš, sňatků bůh,
 dívku panenskou muži vstříc,
 ty, ó Hyméne vlídný,
 kolem skrání si oviň květ,
 libě voňavý majorán,
 závoj vesele chop a přijď,
 nohu bělostnou jako snůh
 v střevíc růžový upna!

Přijď a radostným dneším dnem
 vzrušen, svatební píseň pěj
 zvučným hlasem a v její takt
 nohou dupej a v tanci výš
 smolnou pochodní mávej!

Jako Venuše v kráse své
 přišla k fryžskému soudci z hor,
 vstoupí Vinia líbezna
 k Manliovi a k choti choť
 přilne po šťastné věštbě,

myrtě asijské podobna,
když se v květu svých snítek skví,
které pěstuje ke svým hrám
hamadryad si božský sbor,
rosnou vláhou je živě.

Sem již, sem tedy řiď svůj krok!
Spěš a thespijských zanech skal,
opušť áonských slují stín,
jež svým pramenem chladným z hor
Aganippé ti skrání,

a zde povolěj paní v dům,
jež chce ženicha svým již zvat,
láskou srdce jí spoutej tak,
jako dokola stromu kmen
břečtan obepne pevně.

Vy teď, panenské dívky, vy,
jimž se podobný blíží den,
spolu k nápěvu pějte vhod:
Přijď, ó Hyméne, vítej nám,
přijď, ó snoubenců bože! —

ať již, slyše, že k nám je zván
konat radostný úkol svůj,
krokem ochotným spěje sem,
on, jenž přivádí lásce zdar,
strůjce šťastného sňatku!

Který z bohů je volán víc
od těch, v lásce kdož k sobě lnou?
Koho z božstev kdy lidé víc

budou, Hyméne, ctít? Ó, přijď,
bože snoubenců, vítej!

Tebe vzývá, bys dětem přál,
otec staříků, tobě vstříc
panna odpíná cudný pás,
tebe, v obavách bystře sluch,
ženich dychtivě čeká.

Ty jen kvetoucí dívku sám
jinochovi, jenž touhou plá,
z klína matčina dáváš v moc,
ty, ó Hyméne, ty, jen ty!

Přijď, ó snoubenců bože!

Venus bez tebe žádný zisk,
milý pověsti počestné,
přínést nemůže; může však,
ty-li přejš. Kdo z bohů všech
s tebou směl by se rovnat?

Děti nemůže vzkvétat dům,
v synech otec mít rodu sloup
bez tvé pomoci; může však,
ty-li přejš. Kdo z bohů všech
s tebou směl by se rovnat?

Země, ty kde bys nebyl ctěn,
svých by nemohla hranic krýt
mužstva záštitou; může však,
ty-li přejš. Kdo z bohů všech
s tebou směl by se rovnat?

Pryč již závory z dveří! Pojď,
 dívko snoubená! Vidíš zář
 šlehat z pochodní skvoucích kštic?
 Tebe žádá si již tvůj choť,
 vyjdi, nevěsto sličná!

Nechť si smáčejí slzy tvář,
 krok at' zdržuje jemný stud —
 mladou paní již volá bůh.
 Ta však, slyšíc jej, ještě víc
 pláče, jíti že musí.

Zastav, Vinic, proud svých slz!
 Zapuď ze srdce marný strach,
 krašší žena, co svět jich zná,
 že kdy spatřila světlo dne,
 z oceánu jež vstává.

V pestré zahradě z květů sta,
 které boháčův chová dům,
 tak se hyacint nad vše skví.
 Neprodlévej! Již hasne den:
 vyjdi, nevěsto sličná!

Vyjdi, nevěsto sličná, ven,
 čas již kynce, a sluchu přej
 zpěvu našemu! Viz tu zář
 šlehat z pochodní zlatých kštic!
 Vyjdi, nevěsto sličná!

Ženě záletné manžel tvůj
 lehkovážně se neoddá,
 nikdy rozkoše mrzké chtíč

neschvátí ho, by toužil pryč
 od tvých milostných ňader.

Ne: jak pnoucí se révy keř
 stromu ovíjí blízký kmen,
 tak se přivine on, tvůj choť,
 ke tvým loktům. Však hasne den:
 vyjdi, nevěsto sličná!

Co tu blažených lásky her,
 noc když splývá, co sladkých chvíl
 za bílého tu kynce dne
 tvému pánu! Však hasne den:
 vyjdi, nevěsto sličná!

Nyní pochodně, hoši, výš!
 závoj nevěstin vidím blíž.
 Vzhůru, k nápěvu pějte vhod:
 Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
 hejsa, Hyméne, vítej!

Teď již veselí hlučný rej
 žertu bujnému uzdu pust!
 Milec ořechy hochům dej,
 vida, pán že mu výhost dal,
 že je po lásce veta.

Dej jen ořechy hochům, dej,
 milostníče! Již dlouho dost
 hrál sis s ořechy: teď je čas
 bohu sňatků se v službě vzdát.
 Házej ořechy, milče!

Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Nuže, šťastně již přes ten práh
zlaté nožky své přenést spěj,
dovnitř lesklými dveřmi vstup!
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Hleď, jak uvnitř tvůj příští choť
na lehátku, jež nachem plá,
tebe vyhlíží, touhy pln!
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Jemu právě tak mocné, věz,
v nitru milostný plánc žár,
jako tobě, však hlouběji skryt.
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Pusťte, hoši, již hebkou dlaň,
vy, jímž nevěstu přáno věst:
v manželovu necht' vejde síň!
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

A vy, ženy, jež dlouhý věk
starým druhům vždy věrné zřel,
vedte dívčinu k lůžku tam!
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Do té doby jsi nechtěl znát
vnady venkovských děv. Leč teď —
tobě kaděrník hlavu tvou
— ouvej! — ostrříhá! Zlý to čas —
házej ořechy, milče!

Což pak ženich, jenž vůni čpí?
Holobrádků svých nerad, víd,
prý se zříkáš? Však nech jich, nech!
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Víme, z požitků znals jen to,
co lze dovolit; však ni ty
dál již manželku nesluší.
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Ty též, nevěsto, ráda přej,
čeho bude tvůj žádat muž,
jinde at' toho nehleď!
Hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej!

Hle, tu manželka tvého dům
jak se v hojnosti všeho skví:
ten necht' ovládá ruka tvá —
hejsa, Hyméne, zpěv at' zní,
hejsa, Hyméne, vítej! —

až ti staroba zbělí vlas,
která třaslavou chýlíc skráň
kývá ke všemu, co kdo chce.

Manžel přijít již smí. Již pojd!
 Ve tvé ložnici tvá je chot:
 hle, ta kvetoucí její tvář
 jako zardělý skví se mák,
 jako bělostná máta.

Však ty, ženichu, také sám —
 bozi vědí — jsi krásný muž,
 aniž odpírá jaký dar
 tobě Venus. Však zhasne den:
 neotálej a prospěš!

Bez váhání již přicházíš.
 Venus milostí svou tě daš,
 ježto zjevně se k touze znáš,
 kterou planěš, a s láskou ctnou
 nijak nechceš se skrývat.

Dřív by spočet', co v písku zrn,
 který africká chová poušť,
 a co na nebi třpytných hvězd,
 kdo by milostných vašich her
 chtěl ty tisíce sčítat.

V laškování si spějte vstříc,
 dítkám brzy pak dejte žít!
 Není slušno, tak starý rod
 bez potomků by zůstal snad:
 dál vždy zmlazen ať vzkvívá!

Ať již maličký Torquatus,
 něžně zabořen v matčin klín,
 k otci vztahuje ručky své,

sladce ať se mu směje vstříc,
 špoule líbezné rtíky!

Věrný otcův to obraz bud,
 ať ho poznává každý v něm,
 kdo jen Manlia viděl dřív;
 svou pak podobou jeho tvář
 cudnost matčinu hlásej!

Chvalný o dobré matce hlas
 tak buď původu jeho ctí,
 Pénclopim jak navždy syn
 vzácnou pověstí též se skví
 po své výtečné matce.

Dívky, zavřete dveře teď!
 Zpěv náš u konce jest. Však vás,
 šťastný manželé, provod' zdar,
 v lásko trvalé druhu druh
 jaroú věnujte aho!

(62)

ZPĚV SVATEBNÍ

Invok.

Vyšla večerní hvězda! Teď vzhůru, hoši! Ta hvězda,
 na niž jaro čekali dlouho, tam konečně na nebi září!
 Čas je již od stolu vstát a zanechat hostiny skvělé,
 nováta přijde již hned, již zazní svatební píseň.
 Hyméno, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

Dívky.

Vidíte, dívky, ten mládenců ruch? Nuž, vzhopte se
 rovněž!

Patrné hvězda, jež přináší noc, již na obzor vyšla.
Opravdu, již tam svítí! Jen hleďte, jak rázem se zdvihli!
Nevstali nadarmo věru: vždyť hodlají zvítězit písní.
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

JINOŠI:

Nebude jen tak snadno si vítězství, druhové, dobýt,
pohleďte, jak tam dívky, co složily, v paměti cvičí.
Není to úsilí marné; co chystají, práce je hodno.
Však také není divu, jsouť při díle celou svou myslí.
My jsme však jinde svou myslí a jinde bloudili sluchem;
právem nám porážka hrozí, jeť péče k vítězství třeba.
Nuž tedy aspoň nyní svou pozornost napněte všichni!
Dívky již začnou svůj sbor, zpěv náš má v odpověď zaznít.
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

DIVKY:

Hesperé, která hvězda nám krutější na nebi vzchází?
Tys to, jež přicházíš vzít dcerku z náručí matce.
matce ji z náručí vyrvat, ať nechce se odloučit od ní,
jinochu rozdychtěnému pak cudnou dívčinu vydat.
Který je krutější nepřítel čin, když dobudou města?
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

JINOŠI:

Hesperé, která hvězda nám milejší na nebi svítí?
Tys to, jež smluvené snatky svou vítanou stvrzuješ září,
sňatky, jež mužové spolu a rodiče sjednali napřed,
snoubenci však se nespojí dřív, než vzejde tvé světlo.
Který dar bohů je žádoucí víc než chvíle ta slastná?
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

DIVKY:

Hespera zjev, ó družky, z nás jednu dnes uchvátí opět.

JINOŠI:

Jakmile ty se zjevíš, jsou na stráží hlídači bdělí.
Zloděje skrývá noc, však, Hesperé, ty, jež se vracíš
pod jménem Jitřenky zas, je často pomáháš lapit.
Dívky chtějí tě vinit a hanit s líčeným nářkem,
haní však naoko jen a v tajnosti po tobě touží.
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

DIVKY:

Roste-li květina v skrytu kdes v zahradě chráněné plotem,
kde k ní nemůže stádo, ni pluh ji nemůže strhnout,
vánek ji ovívá jemně, děšť živí a slunce ji sílí,
mnohým je žádoucí hochům a stejně žádoucí dívkám;
jakmile ostrým je zlomena nehtem a uvadne smutně,
není již žádoucí hochům a není žádoucí dívkám.
Právě tak dívka, dokud je čistá, je milá svým blízkým,
když se však poskvírní nechá a květu čistoty zbavit,
není již vítána hochům a přestane milá být dívkám.
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

JINOŠI:

Samotná roste-li réva kdes na pláni stromoví prosté,
nikdy se nepne vzhůru a nenese sladkého hroznu,
k zemí jen vlastní vahou vždy níží slabounký kmínek,
takže se dotýká téměř již kořene výhonků vrškem,
tu ať jí nehledí rolník, jí býčkové nekyprí půdu;
když se však a jilmem snoubí a ke kmeni jeho se přimkne,
rád ať jí hledí rolník a býčkové kyprí jí půdu.

Právě tak dívka, než k muži se přimkne, nectěna stárne,
když se však v příhodný čas dá spojit s manželem
vhodným,
tedy je milejší otci, je menší starostí matce.
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

Ty, jež oběhem měsíčním
měříš, bohyně, roku kruh,
polní úrodou radostnou
plníš rolníků sýpky.

Vždy, jak mílo ti, zvána jsouc,
budiž ctěna a jako dřív
rač svou pomocí laskavou
národ Romulův chránit!

46

VZHŮRU DOMŮ!

Zas již přináší jaro vlahné vánky,
vztekuté dozvuky bouřných víchrů tichnou,
libým Zofyru dechem překonány.
Sbohem, Catulle, dejme fryžským pláním,
abohem žárné Niskaie žírným nivám:
k alavňým měntům Aste v let se pustíme!
Mýal napřed již kvapí, v dálku touzí,
bojné hraje to v nohou chivivých cesty.
Sbohem, družino milých společníků,
kteří do světa spolu vylétěvše
teď se rozletí různou cestou domů!

101

MRTVĚMU BRATRU

Přes mnoho zemí a moří jsem přišel, drahý můj bratře,
za smutnou službou až sem, kde je tvůj vzdálený hrob,
abych poslední dar svou tryznou poskytl tobě,
nadarmo volaje tam, němý kde leží jen prach —
tebe samého přec mi uloupil nevídný osud!

Ty tedy, dívčíno milá, se nevpírej zdatnému choti!
Není slušno se vzpírat, když otec jemu tě svěřil,
otec tvůj sám s tvou matkou — těch poslechnout
povinnost káže.

Není tvé panenství toliko tvým, je rodičů zčásti:
třetina otcova jest a třetina náleží matce,
třetina jenom je tvá: jim oběma nechtěj se vzpírat,
kteří zároveň s věnem i práva svá zeřovi dali.
Hyméne, zavítej k nám, ó Hyméne, Hyméne, vítej!

24

HYMNUS NA DIANU

Cudné hochy a dívčiny
chrání Diana přízní svou:
pějme, hoši a dívčiny,
pějme Dianě chválu!

Tebe, mocná, jež všemocným
otcem lovem se honosíš,
tebe Latonin zrodil klín
v stínu olivy dělské,

abys vládkyní byla hor,
hájů zelení svítících,
temných lesů i niv a řek,
blučným proudících tokem.

Tebe rodičky v bolestech
jako Lucinu vzývají,
tys i Trivií temných sil,
Lunou s nevlastním světlem.

Ubohý bratře můj, časně mi vyrvaný, žel,
zde tedy aspoň přijmi, co přináší obyčej otců
v obět žalostnou těm, které nám odňala smrt:
přijmi ty dary, jež bratrských slz jsou skropeny proudem,
přijmi je, bratře, a pak — na věky sbohem již buď!

(31)

POZDRAV DOMOVU

Ó Sirmio, ty perlo půlostroví všech
i ostrovů, kde jaký jasná jezera
i širá moře ve svých vodách chovají,
jak rád, jak šťasten jsem, že tebe spatřuji,
sám sobě sotva věře, že jsem z bíthýnských
těch plání unik a že tebe šťastně zřím!
Co může blažit víc než starost odbytá,
když břímě shodí duch a po všech svízelných
cest v cizině jsme u vlastního krbu zas
a v lůžku, po němž toužili jsme, spočinem?
To jediné ty všechny trudy vyvází!
Ó vítěj, luzný Sirmio, a těš se též,
že pán je doma! Čisté vlnky jezera,
i vy se těšte, směj se každý domu kout!

(4)

NA ODPOČINKU

Ten člun, jež spatrujete, poutníci, zde stát,
se honosí, že nejrychlejší z lodí byl
a nebylo prý plavidla, jež předstihnout
by v běhu nebyl dovedl, ač letěti
již bylo třeba s plachtou nebo o veslech.
To hrozivého moře Adrijského břeh
mu dosvědčí prý jako výspy kykladské

a slavný Rhodos jako bouřná Propontis
i nehostinné proudy moře Černého.
Tam statný strom dřív rostl, listím oděný,
než stal se člunem; na hřebeni Kytóru
on šumíval svou šelestící korunou.

To, Amastrido pontská, a ty, Kytóre,
jenž plodíš zimostřáz, prý zvláště dobře víš,
tak praví člun; vždyť od svých prvních počátků
stál v půdě tvého vřeholu, jak vypráví,
pak ve tvém moři smočil vesla ponejprv
a odtud přes tolik pak nepokojných vod
prý pána nesl, ať již vítr vpravo zval
neb vlevo plout či příznivým ať vanutím
ne v oba épy plachty opřel zároveň.

A nikdy aliby činit bohům pobřežním
prý nemuel, ač od moře tam dálného
plul sem až k průhlednému tomu jezeru.
To bylo kdysi... Nyní v klidném ústraní
zde stárno nečinně a zaavčeuje se
vám, bláženel, ó Kaatore a Polluku!

(48)

SLADKÉ OČI

Kdyby mi bylo přáno, Iuventie,
líbat po vůli tvé sladké oči,
nastotískrát chtivě bych je zlíbal,
drabý, aniž bych někdy syt se cítil,
byt i našeho celování sklizeň
byla hustší než klasů zlatá spousta.

(81)
PODIVNÁ VOLBA

Žádný, Iuventie, se nenašel v celém tom množství,
žádný tak hezký muž, abys ho milovat moh,
jen ten tvůj domácí přítel, sem z bídného Pisaura příšlý,
jenž tak bledou má tvář, bledší než pozlátka soch?
Tomu svou věnuješ přízeň a neváháš dávat mu přednost
přede mnou! Nevíš snad sám, jak je to hanebný čin!

(32)
DŮTKLIVÝ LÍSTEK

Dovol, prosím tě, sladká Ipsitillo,
ty můj miloušku, holčičko má hezká,
abych k tobě směl přijít o polednách.
A když dovolíš, postarej se, prosím,
aby závoru někdo nezastrčil,
nebo nevzpomeň si snad někam zmizet,
hezky domů se zdrž a popřej mi pak
rozkoš kolikrát a sebou opřítovat.
Jen si pospěš a hned, prosím, vzkaz mi,
když, co po jídle syt tu naznak ležím,
napětí mé dív šat mi neproráží.

(22)
SEBEKLAM

Ten Sulfenus, jež, milý Vare, dobře znáš,
toť ublazený, vtipný muž a příjemný
a také verše skládá v množství náramném.
Snad deset tisíc už jich napsal, ne-li víc,
a ne snad, jako leckdo, na starý již cár:
to drahého a nového jen papíru
jsou svitky, nové hůlky, stužky červené,

(99)
ZHŮRKLÝ POLIBEK

Vzal jsem ti polibek, Iuventie, ty rozkošný hochu,
když jsi byl zabaven trochu, polibek sladší než med.
Avšak za ten svůj čin jsem těžce vzápětí pykal.
Hodinu a snad víc cítíl jsem nejhorší strast,
vída, že slovy mých omluv ni prosbami úpěnlivými
nedá se zmírniti hněv, jež jsi mi pocítit dal.
Sotva ten polibek padl, hned hojných krupějí sprchou
omyl sis důkladně rty, všemi pak prsty je třel,
jen aby žádná stopa z mých úst ti nezbyla na tvých,
jak by ses nečistých slin nejsprostší nevěstky bál.
Nadto mě nebohého jsi neváhal vydati pomstě
krutého Amora všane, trápit mě, čím jsi jen moh,
až z té medové krmě, již dříve mi polibek sládl,
hořká zbyla jen chuť, hořčí než pelyněk sám.
Takovou pokutu zlou když ukládáš nebohé lásce,
nebudu od toho dne nikdy už hubičky krást.

(24)
IUVENTIOVI

Nejkrásnější ty poupě Iuventiú,
co jich žije a co jich dříve žilo,
i co později ještě žít jich bude,
chtěl bych, abys byl spíš dal Midúv poklad
tomu chrtu, jenž z Nemanic je rytíř,
nežli aby ses jím dal milovati.

„Jakže? Cožpak to není hezký chlapík?“
Jest. Ten hezoun však z Nemanic je rytíř.
To si vykrucuj, oslabuj, jak libo:
jistá věc je, že z Nemanic je rytíř.

a každý pěkně sříznut, pemzou ohlazen.
Však čteš-li to, ten uhlazený Seffenus,
ten roztomilý muž se rázem změnil tak,
že za pohánka měl bys ho neb za slouhu.

Čím to? Ten švarný, vtipný chlapík před chvílí,
jenž jevil se ti výlupkem vši jemnosti,
je nejapnější naráz nežli nejapný
chlap ze Lhoty, jak začne básnit. Nikdy však
tak šťasten není jako právě básní-li:
tak tone v radosti a sebeobdivu.

My arci všichni podobně se klameme
a není člověka, jenž stránkou některou
by nebyl Suffenem. Má každý chybu svou,
však pytel na zádech si nikdo nevidí.

BLAHOSLAVENÉ ZÁTÍŠÍ

Můj statečku, ať sabínský, ať tiburský —
zvou tiburským té totiž ti, kdož neradi
by pohněvali Catulla, a kdož to chtějí,
ti stůj co stůj zas tvrdí, že jsi sabínský —
muž, ať již sabínský či spíše tiburský,
v tvém dvorci předměstském jsem pobyl velmi rád
a tam jsem hrozný kašel z prsou vypudil,
jejž z viny mé mi způsobil můj žaludek.

Tak jest: že Sestiovým hostem chtěl jsem být,
tu jeho řeč, již obžaloval Antia,
jsem četl, plnou jedu, plnou náказы.
Tu rýma, zimnice a kašle návaly
mnou lomcovaly, až jsem utekl v tvůj klín,

kde klid a odvar z kopřiv mě zas vyléčil.
Tak uzdraven ti neskonalý vzdávám dík,
žes nezrestal mne za můj hřích. A sáhnou-li
zas k Sestiovým nevkusům, ať přiveje
hned rýmu s kašlem studený ten jejich dech —
ne mně, však spíše Sestiovi samému,
jenž tenkrát jen mě zve, když přečtu zhoubný spis.

ZBOŽNÉ PŘÁNÍ

Milá obci, jež slavít hry toužíš na rádném mostě
a tam v tance se chystáš rej, ale strach máš z těch bídnych
svého vetchého můstku nob, vzatých ze starých trámů,
by se nezřítli, zvrácen v hloub, v močál zející pod ním,
keď tak právě, jak přání tvé, dojdeš pevného mostu,
ať i Baulka na něm abor může slavnostně křepčit!
Ty však neboj mi vidět přej: švandu k notnému smíchu.
Máš bych rád za to ten tvůj most, kdyby do bahna z něho
střemhlav jeden můj krajou žblunk, celý od hlavy do pat,
tam, kde bujítej páchno kal a z té bažiny celé
kde je nejlhubší právě tůň, nejhůř zbarvená břevka.

Tato nejapný je ten chlap, víc má rozumu věru
hoštěk dvoutelý, který spí, v loktech otcových hýčkan.
Ženku půvabnou si on vzal, dívku v rozkvětu mládí,
které dovádět chce se víc nežli kozičce bujné,
jakou třeba je hlídat líp nežli nejtmavší hrozny;
tu on laškovat nechá tak, jak jí libo, a nedbá,
nezdvihne se ni nehne sám, leč jak v ligurské rokli
tupě olhový leží kmen, když byl sekýrou podřát,
a co kolem je, vnímá tak, jak by vůbec tam nebyl,
tak nic nevidí ten můj chlap, tak nic neslyší, tulpas,
neví, sám kdo je, ani to, je-li vůbec či není.

Toho po hlavě tedy rád z tvého mostu bych shodil,
zdaž by dovedl rázem strást tu svou ospalost hloupou
a tu povahu líně mdlou nechat na dně v té kaši
jako v blátě, v němž vázne krok, mezek kovanou obuv.

84

NEVŠEDNÍ MLUVA

„Kholega“ Arrius říkal, když mímil „kolega“ říci,
měl-li to „instrument“ být, najisto „hinstrument“ řek;
tehdy pak právě myslil, že kdovíjak překrásně mluví,
když tak důkladně z plíc vyrazil „hinstrument“ svůj.
Tak asi říkala matka a strýc též z matěiny strany —
ač byl již svobodný muž — tak také bába a děd.
Když pak byl v Sýrii na čas, tu všechny si oddechly uši:
slyšelyť zvuky těch slov jemně a lahodně znít,
takže se přestaly pak již takových zlovuků bátí,
když tu strašlivá zvěst náhle se donesla sem,
Iónské moře že nyuí, co tamtudy Arrius přeplul,
není již Iónským dál, nýbrž je Hiónské teď!

36

ZÁPALNÁ OBĚŤ

Letopisy, jež „zdržel“ Volusius,
vy teď splňte, co slíbila má milá:
dalať Venuši slib a Amorovi,
jestliže k ní se vrátím a svých veršů
střely útočné přestanu-li metat,
nejhroznějšího básníka že plody
vybrané dá chromému bohu v obět,
aby na kletých drvech žár je strávil.
To v svém šelmovství vtipně vymyslíla,
milá čtveračka, slib svůj činíc bohům.

Nyní, rozenko sinavého moře,
jíž jest posvátné Ídalion sídlem
a s ním Ancona, Úria kraj žirný,
sítím věčným Knidos, Dyrachion,
kréma Adrie, Amathús a Golgy,
platnost slibu i splnění rač uznat,
jestli vtip ani vkus v tom není ztracen.
Vy však honem již do plamenů leťte,
hnusné škváry, vši nejapnosti snůško,
letopisy, jež „zdržel“ Volusius!

12

NENECHÁVĚMU STOLOVNÍKU

K čínum nekalyým řídíš, Asinie,
svoji levičí při veselém kvasu:
málo pozorným hostům šátky kraděš.
Myslíš, že je to vtipné? Pošetilče!
Tuzo nechutná je to věc a sprostá.
Mně-li nevášlá, ptej se svého bratra
Pollionu, jenž rád by množstvím peněz
slé své přehmaty oděnil; ten hoch je
milý apolečník, vtipný, znalý vkusu.
Proto připrav se na sta prudkých veršů
nebo šáteček můj mi ihned vrať!

Neať cena to, proč jej nechci ztratit,
milá památka to však od přítele.
Neboť aetabské šátky poslali mi
darem Fabullus můj a Veranius
z Hipánie, a tak je rád mít musím
jako Fabulla, jako Verania.

(47)

NESTEJNÝ ÚDĚL

Vám, vy Pisonských lupů pomocníci
 hnusní, Porcie se Sokrationem,
 před mým Fabullem, před mým Veraniem,
 vám ten odporný Priapus dal přednost?
 Vy si nákladné hostiny už za dne
 pořádáte a dvojice mých přátel
 na pozvání kdes na ulici čeká?

(40)

MĚJ SI SVOU SLÁVU!

Jaká zřetěnost do rány tě žene
 slepě, nebohý Ravide, mým veršům?
 Které nešťastně vzývané to božstvo
 hledí v šílenou pětku tu tě strhnout?
 Či snad toužíš být stravou lidským řečem?
 Stůj co stůj že bys chtěl být světu známý?
 Budeš: navždycky přibiji tvou smělost,
 že ses dělit chtěl o lásku mé milé!

(25)

ZMĚKČILÉMU POBERTOVI

Ty změkčile, jenž měkčí jsi než králíci chloupky,
 než husí peří prachové, než lalůček jest ucha,
 než mdlého starce zplihlý úd, než staré pavučiny,
 a jenž jsi přitom dravější než rozpoutaný víchr
 (když stolovníky vidíš kol se bezstarostně baví),
 cos, Thalle nestoudný, mi vzal, to vrať mi: můj pláštík
 a z Bithýnie ubrousek i šátek z Hispánie,
 což nosíš, hlupče, veřejně jak něco, co jsi zdědil.
 Teď od lepkavých spárů svých to odtrhni a vrať to,

at' ošemetně nezbarví ti ostré šlehy dětek
 tvůj heboučký a bílý bok a přejemnělé ruce
 a zle at' sebou neházíš jak v rozbouřeném moři
 do zmltá loďka nebohá, plen zuřivého větru!

(16)

NA OMYLU

Dám vám pocítit já svou mužskou sílu,
 zvrhlí chlípníci, Furie s Aureliem,
 kteří z veršů mých jste usoudili,
 trochu měkčích, že nestoudník jsem chabý.
 Básník, služebník Mús, sám čist má zůstat,
 jeho veršům však není dán ten příkaz:
 ony pak teprv říz a chuť svou mají,
 jsou-li měkčí a trochu nevázané,
 a když dovedou krví hnout a dráždit,
 ne snad chlapce, než zarostlé ty pány,
 jimž se nedaří sílu svou už napnout.
 Znáte tisíce polibků z mých veršů —
 proto myslíte, mdlé že jest mé mužství?
 Dám vám pocítit já svou mužskou sílu!

(79)

ČISTÝ CHLAPÍK

Leobtus krásný je chlapík: toť jisto, milejší je-li
 Leobti nežli ty sám, Catulle, i než tvůj rod.
 Ale at' a celým rodem ten krasavec Catulla prodá,
 najde-li ze známých tři, kteří ho polibit chtějí!

NEBEZPEČNÉ ZVÍŘE

Nic ty se, Rufe, nediv, že netouží nížádná žena
tobě, ať sebevíc chceš, přiblížit měkký svůj klín,
ani kdybys ji lákal i darem vzácného roucha,
kdyby jí od tebe skvost barvami všemi hrál vstříc.
Prožluklá jakási pověst ti působí, brachu, tu škodu:
v podpaží tvém — tak dí — páchnoucí kozel má skrýš.
Ten je postrachem všech; vždyť náramně zlé je to zvíře,
s nímž věru žádná z děv nechce mít důvěrný styk.
Proto buď zabij kozla, tu krutou pohromu nosů,
nebo se nediv už nic, proč nechce žádná tě mít.

OŠEMETNÁ CHLOUBA

Že Egnasius běloskvoucí zuby má,
vždy jen se všude usmívá. Když při soudu
je přitomen a k slzám řečník dojíhá,
on usmívá se. Při pohřbu je smutno vše
a matka nad jediným milým synem lká —
on usmívá se. Vždy, ať koná cokoli
a ať je, kde je, usmívá se. Má — to vím —
tu slabost, je však nevkusná a neslušná.

Nuž chtěl bych ti dát, muži dobrý, výstrahu.
I kdybys z Říma, z Tiburu byl, Sabínska,
buď sporý UMBER nebo ETRUSK otělý
neb z Lanuvia třeba zubáč osmahlý
neb ze Zápádska — ať i svůj kraj uvedu —
neb odkudkoli, kde si slušně čistí chrup,
přec bych ti neradil se pořád usmívat:
nic hloupějšího není nežli hloupý smích.

Ty Keltiber jsi však, a v kraji tom je zvyk,
že co kdo vymocí, tím bez okolků pak
si ráno pěkně vytře zuby s dásněmi.

Čím skvěleji je tedy vycíděn tvůj chrup,
tím víc, to hlásá sám, jsi toho moku spolik.

NEROVNÝ BOJ

Často jsem, Gellie, pátral, co z básní Kallimachových
poslal bych tobě vhod, nejlepší snahu jsem měl,
abych zmírnil tvou nelibost ke mně a ty abys přestal
útoky zlobných střel mířiti na hlavu mou.

Nyní však vidím, že marná byla má práce a péče,
v tom že mé prosby hlas nezmohl u tebe nic.

Proti těm střelám *tvým* mně stačí chránit se pláštěm,
ty však pocitíš trest — bodne tě každý můj šíp!

VŮNĚ ZLOČINU

Nikoli, Gellie, proto já v té své šílené lásce,
která je osudem mým, v tebe jsem důvěru měl,
že bych byl zvláštní stálost buď u tebe poznal, neb tušil
nebo si tím byl jist, k neřesti sklonu žes prost;
avšak věděl jsem přece, že není tvou matkou ni sestrou
ona, k níž lásky cit naplnil zárem mou hrud.

Častý a sebou styk mě sic pojil, než o tom jsem věřil,
že by ti pro tvůj chtíč za důvod nestačil přec.

Tobě však vakutku stačil: tak velkou patrně rozkoš
s každé viny ty máš, jenom když zločinem čpí.

(74)
UMLČENÝ STRÝC

Gellius slýchal, že strýc zle vytyká, vede-li někdo o pletkách milostných řeč nebo je uvádí v čin. Aby se pojistil sám, choť strýcovu svede, že bývá po vůli jemu, a strýc — ejhle, je zticha jak hrob. Dosáhl toho, co chtěl: teď třeba by samého strýce zneužil pro svůj chťič, neřekne strýc ani muk.

(89)
SNADNÉ VYSVĚTLENÍ

Gellius proč je tak vyzáblý? Tak ochotnou matku, sestru tak vlnadnou kdo má, která je mléko a krev, k tomu tak hodného strýce a v nejbližších příbuzných řadě plničko žen — jak *ten* neměl by vyzáblý být? I kdyby nesahal na nic než na co hříchem je sahat, najdeš již důvodů dost, proč může vyzáblý být.

(90)
GELLIOVO POTOMSTVO

Z hříšného obcování a spojení Gellia s matkou měl by se narodit mág, perské pak obřady znát; neboť vpravdě-li tak chce Peršanů učení hrozné, má prý každý mág z matky a syna mít rod, aby byl vítán bohům i modlitbý, jimiž je vyzývá, zatím co plamenů žár rozpouští vysoký tuk.

(97)
ČISTÁ SPOLEČNOST

Ó, chlípny pelechu a vy z té družiny tam za devátým od Blíženců pilířem,

vy myslíte, že vy jen máte ten svůj úd a právo zlíhat mladou ženu kdekerou a za mrzáky pokládat ty ostatní?

Či myslíte, kdy sto neb dvě stě tulpasů se vás tam válí, sílu že mít nebudu vás dvě stě povaleců naráz nabodnout? Jen nemyslete — však já v čelo brlohu znak Priapův vám význačně dám nakreslit! Má milenka, jež prchla z mého objetí, již měl jsem v lásce, jaké žádá nepozná, a pro niž mnohý těžký boj jsem bojoval, k vám zapadla. Vy, spokojení krasavci, ji všichni máte, a co hanba největší, ji všichni nízká cháška sprostých děvkařů — jako všichni nízká cháška sprostých děvkařů — ty, Egnatic, zvláště, chloubou chlupáčů, jenž zrozen v keltiberském ráji králíků, avou okrasu máš v stinné vousů houštině a v chrupu po hibernsku močí cíděném.

(23)
VYZÍRAČ REPUBLIKY

Kdo může na to bledět, kdo to může snést, leč mrhač by byl nestoudný a hazardník, že to, co Zaalpská dřív měla Gallie a dálná Británie, má teď Mamurra? To vidíš, zvrhlý Romule, a chceš to snést? Ten v nadbytku se bude nymí nadnášet a jako bílý holub nebo Adónis si na zálety chodit po všech ložnicích? To vidíš, zvrhlý Romule, a chceš to snést? Pak sám jsi mrhač nestoudný a hazardník!

Což kvůli tomu, vojevůdce největší,
jsi táhl na nejzazší ostrov Západu,
by ten váš chlípny příživník a výžilec
směl celé milióny lehce probýřit?
Co jiného to nežli štědrost zvrácená?
Či málo toho zmrhal, málo promarnil?
Co zdědil po otci, to nejdřív rozházel,
pak přišla kořist z Pontu, potom hispánská,
jak zlatonosný Tagus by moh vyprávět.

A teď je o Gallii s Británií strach.
Proč hýčkáte tu stvůru? Či zná něco víc
než vyžírat a trávit velký majetek?
Což kvůli tomu, mocní města vůdcové,
vy, tchán a zeť, jste rozvrátili celý Řím?

ZNAMENITÝ ZÁRODEK

Tenkrát, když Pompeius, Cinno, byl poprvé konsulem
u nás,

měli Moeccillu dva; když se jim podruhé stal,
zůstali dva, ale zatím se o tisíc rozmnožil každý.
Pro cizoložství vzrůst skvělý to zárodek, ne?

KRÁSNÁ SHODA

V krásné shodě to žije nečestníků
chlípná dvojice Mamurra a Caesar.
Není divu: má stejnou skvrnu každý,
jeden v Římě a druhý ve Formích,
notně zažranou, že se smýt už nedá;
stejně zhýralí, blíženci svým chťícem,

na téměř lehátku oba práci zvyklí,
stejně lační záletů cizoložných,
soupeřící spojenci ve svých spádech.
Ejhle, krásná to shoda nečestníků!

CAESAROVĚ

Nijak netoužím příliš se zalíbit, Caesare, tobě,
ani tvou barvu znát, bílý či černý si bud.

CHVÁLYHODNÝ STATEK

Montulu boháčem zvou — a právem, chová-li statek
u Firma, jehož je pán, výborných věcí všech dost:
svažky, ptactva a ryb i polností, jakož i lučin.

Marně však: potřeb je víc, než co to vynese vše.
Je tedy, přiznávám, bohat, však ze všeho přece je
schodek.

Statek mou chválu měj — jen když se nuzuje pán!

VELIKÁN

Montula polností svých má jistě čtyřicet jiter,
třicet as jiter má luk; ostatek moře, ne souš.
Přítipak nemůže on přec bohatstvím překonat Kroisa,
v jednom když statku má skryt tolika pokladů zdroj:
polností, rozlehlých lesů a luk a pastvin a bažin,
tam až, kdo k ledu je blíž, tam až, kde oceán vře?
Až to všechno je velké, on sám je největší přece —
nikoli člověk, však slyš: veliký útočný úd.

(41)

POVÁŽLIVÝ STAV

Amiana, ta oblízaná dívka,
celých deset tisíc si požádala —
tahle holčice s nosem neforemným,
bankrotáře z Formii milostnice!
Kdož se o ni staráte z příbuzenstva,
svolejte radu lékařů a přátel:
není zdráva ta dívka! Co jí schází?
Trpí záchvaty choromyslnosti.

(43)

CHYBA LÁVKY!

Vítám tě, dívko s nosem ne zvlášť malým —
nožku nemáš ladnou ni oči černé,
ani protáhlé prsty, rty ne suché,
ani jazyk ne příliš uhlazený,
bankrotáře z Formii milostnice —
a to tebe zve provincie krásnou?
S tebou že mou Lesbii srovnávají?!
Ó, ten nejapný věk a vkusem zvrhlý!

(42)

ÚTOKEM!

Sem, vy útočné verše, kde jste jaké,
sem mi odevšad přichvátejte všecky!
Lehká holka si ze mne šašky tropí:
má nás zápísníček a ten se zdráhá
mí teď vrátit. Což můžete to strpět?
Honem, uděrne na ni, zpět jej chtějme!
Která je to, se ptáte? Tamta, co se

(94)

STÁLE TÝŽ

Mentula mele, kde nemá, tam mele Mentula. Inu,
hrnec čím vře, dí lid, tím potom zapáchá dál.

(105)

MARNÉ ÚSILÍ

Na horu posvátnou Músám se Mentula vyškrabat snaží,
Músy však vidlemi, hej! ženou ho po hlavě zpět.

(108)

PODLE ZÁSLUHY

Kdyby, ó Cominié, soud lidu tvé šedivé hlavě,
znectěné hnusem tvých vin, přinesl po právu smrt,
jistě by nejdřív tvůj jazyk, jenž poctivých lidí byl
škůdcem,
lačnému supu byl dán, až by byl vyříznut z úst,
vypíchnuté pak oči by uchvátil havranů jícen,
vnitřnosti zhltili by psi, zbytek by vlků byl hod.

(52)

SMUTNÉ VYHLÍDKY

Proč váháš ještě, Catulle, jít ze světa?
Své vole chová Nonius v křesle kurulském,
houf přísah na konsulát Vatinius lže.
Proč váháš ještě, Catulle, jít ze světa?

CO JE LEPŠÍ

Zůstat po celý život jen jednomu oddána muži —
toť je provdaných žen největší slávou a ctí;
líp je však, Aufileno, by žena se kdekomu vzdala,
než aby se strýcem máť rodila bratrance své.

78 DOBRÝ NÁVOD

Gallus má bratry dva: z nich jeden má náramně hezkou
šlaku a druhý z těch dvou hezkého synka zas má.
Gallus je dálužný muž: on zjednává milostné styky,
aby moh švarný hoch se švarnou ženuškou spát!
Gallus je spozdítlivý muž: sám manžel, nevidí, tím že
ukázan jakoko strýc, strýce jak ošidit lze.

106 PODEZŘELÁ SPOLEČNOST

Vidíte-li s vyvolavačem tehu jít hezkého chlapce,
co si máš myslit než to, že by se zaprodal rád?

112 NA NASONA

Váudo se, Nasone, opěš, a nikdo s tebou rád nejde.
Opřavdu, váudo se opěš — aby ses nechával epát.

98 TLUČHUBOVI

To, co se tlučhubám říká a hlupcům nesnesitelným,
odporový Vietto, slyš, hodí se pro tebe zvlášť:

drze kroutí a bláznivě se řehťá,
přitom se šklebí jako dalská fena.

Ohklopte ji a spusťte na ni zhurta:
„Běhno nestoudná, vrať mi zápisníček!
Dej sem zápisník, nestydatá běhno!“
To tě nepohne? Špíno hampejznická!
Ty — ty výlupku sprostoty a hnusu!
Tohle všecko je, zdá se, příliš slabé.

Když nic jiného, do zaryté tváře
aspoň ruměncem vynutíme té psici!
Znova volejme důraznějším hlasem:
„Běhno nestoudná, vrať nám zápisníček!
Dej sem zápisník, nestydatá běhno!“
— — Nic tím nepořídíme, nic se nebne.

Tedy obraťme — třeba zkusit jinou,
zdali zmůžete přece něco více:
„Cudná panenka, vrať nám zápisníček!“ ...

110 NĚCO ZA NĚCO

Aufileno, jsou chváleny ženy, jež za svoji přízeň
přijmou odměnu svou, skutek-li nechybí v tom.
Ty však, že odpíráš slíbenou věc, se protivit musíš;
brát jen a nedávat nic — podvod je, proradný čin.
Slušná splní slib, a která chce zůstatí cudná,
neslíbí raději nic; ale co dáno je dřív,
sebrat a dílu se vymknout, to dověst sotva by mohla
lakotná nevěstka, ta, která se prodává vším.

jazykem, jako máš ty, bys mohl, kde se potřeba hodí,
utírat z dřeváků hnůj nebo i podhrbětí část.
Jestliže, Victie, hodláš nás všechny nadobro zničit,
otevři hubu: co chceš, bude tím splněno hned.

402

SILONOVI

Buďte, Silone, pěkně mých deset tisíc mi navrať,
potom si můžeš, jak chceš, vzpírat se, zuřit a klít,
nebo se s penězi těš, ale potom laskavě přestaň,
chceš-li být kuplířem dál, vzpírat se, zuřit a klít.

67

ROZHOVOR S DVEŘMI

CATULLUS:

Zdar vám, dveře, vy manželu milé a milé též otci,
nechat vás Iuppiter sám obdaří milostí svou,
vás, jež Balbovi prý tak dobře jste sloužily kdysi,
dokud starý ten pán mával tu ještě svůj byt,
jež jste však synkovi potom prý naopak sloužily špatně,
stařec když opustil svět, sňatek pak oživil dům —
povězte vy mně, čím to, že starou jste zrušily věrnost,
když se tu vystřídal pán — odkud ten obrat se vzal?

DVEŘE:

Jako že Caeciliovi, jenž teď je nám pánem, jsme věrný,
nemáme viny v tom my, ač se to přičítá nám.
Nikdo nám nemůže říci, že my jsme zhrčesily nějak,
ale ten zlolajný lid na dveře svaluje vše;
kdekoli se co špatného proklube, honem tu všichni
na nás křičí: To vy, dveře, tím vinný jste vy!

CATULLUS:

Nestačí takovou věc jen takhle odbýti zkrátka,
třeba jít s důkazy ven, ať se to vidí a zná.

Dveře:

Cořpak můžeme? Nikdo se neptá a nepátrá po tom.

CATULLUS:

Já to chodí nyní znát, mně tedy povězte vše!

Dveře:

Předně je velký omyl, že byla nám svěřena panna.
Pravda, že první choť nechal jí nevinny květ,
ten, jehož ubohá zbraň, mde visíc jak uvadlá mrkev,
nikdy se nezdvihla tak, aby moh útočit muž;
avšak manželův otec prý poskvrnil synovo lože
a ten nešťastný dům zhanobil zločinem svým,
buďte že nevážný duch se slepou roznítil láskou,
nebo že slaboch byl syn, neschopný zasítí plod,
a že se muselo hledat, co mělo by jinačí sflu,
čemu by nakonec rád povolil panenský pás.

CATULLUS:

Nešťastná věru to tehán tak vzácně šetrných citů,
který, jak říkáte, sam synovi do zelí vlezl.
Ale to není všechno, co ví prý Brixie dobře,
která se rozhlíží z míst, nad nimiž Kyknův čněl hrad,
s tím co márným proudem ji protéká žlutavá Mella,
Hráde, mateřský klm pro drahou Veronu mou.

Dveře:

Žná také Postumia a Cornelia, jimž ona
dopřála takových práv, jakým se těšit má choť.
Překdo snad fokno: Jak to, vy dveře, že tohle vše víte,

když se přec nesmíte hnout od prahu pánova dál,
aniž kde naslouchat řečem, jen trčíte v mezích svých
trámů

musíte zavírat dům nebo jej otvírat zas?

Často jsme slyšely paní, jak o tajných milostných
pletkách

služkám vykládá vše, třebaže tlumila hlas,

jmenujíc milence též, jak měla by jistotu plnou,

nám že je odepřen sluch jakož i jazyka dar.

Mluvila o jednom ještě, jež nechceme uvádět jménem,

aby mu nezdvíhal hněv rysavé obočí výš.

Dlouhán to známý velikou pří, v níž hlavní měl úkol

domněle těhotný břich, jemuž byl podložen plod.

HORTENSIOVI

Hluboký, Hortale, žal, jímž dlouho již těžce jsem
sklíčen,

sice mi brání, věř, vcházeti s Músami v styk

aniž je duch můj s to, by sladká vnuknutí jejich

ztělesnil v podobu slov — taková zmítá jím strast:

nedávno mého bratra, ach, zsinále nohy se dotkl

pomalý léthejský tok studeným vlhkem svých vln,

bratra, ježž na trojském břehu, kde roitejským
výběžkem strmí,

cizí tlačí teď zem daleko od zraků mých.

Nikdy tě neoslovím, ó bratře mně nade vše drahý,

neuslyším tvůj hlas vyprávět o činech tvých,

nikdy tě nespátřím víc. Než milovat budu tě stále,

v písni mé bude se vždy po tobě ozývat stesk,

tak jako daulidská matka vždy ve větvích stinného
houští
zpěvem slavivším lká pro svého ltyla smrt.

Přece však v krutém tom hoří zde posílám, Hortale,
tobě,

kyrénský pěvec co pěl, Catullus tlumočil jen,

aby ses nedomníval, že marně jsem nechal tvá slova

vyprehat z mysli jak dým, pustiv je po větru dál,

jako se stává, že divině cudné vypadne z klína

jablko poslané vhod, tajný to milencův dar,

pustí-li chudinka z mysli, že pod jemný šat si je

skryla;

když pak matku zří jít, kvapně jí vyskočí vstříc —

Venušin plod vtom sklouzne a valem se kutálí na zem;

zmatek jí viní, a stud ruměncem zbarví jí tvář.

KADEŘ KRÁLOVNY BERENÍKY

Konón, učný muž, jenž prozkoumal vesmíru světla,

vypátral, kdy která z hvězd vyjde, kdy zapadne zas,

abuceo jak plamenná záře se zastírá zatmění stínem,

poznal, jak hvězdný svět ztrácí se v určitý čas —

Jak pokradmu Luna se vzdaluje do horské sluje,

kam ji milostný cit odvádí z nebeských drah,

učený muž ten spatřil mě jasně na nebi svítit,

moje, jež kadeří jsouc, dříve jsem zdobila skráň

královny Bereníky. Mne paní, vztahujíc k nebi

skvoucí ramena svá, slíbila bohyním v dar,

tebdy, když král, jenž sotva se pokochal rozkoší sňatku,

vytáhl v čelo svých vojsk potrestat Sýrie vzdor,

když ještě alastné měl stopy té noční milostné pětky,

kteřou vítězný choť o kořist panenskou sved.

Vskutku-li sňatku se nevěsty hrozí? Či rodičům kalí
jejich radosti cit živou jen slziček hrou,
v kterých se rozplývav zdají, když na práh ložnice
vstoupí?

Není — to při bozích dím — pravdivý ten jejich pláč.

O tom mě přesvědčil věru mé královny žalostný nářek,
když její mladistvý choť hrozivým bojům šel vsříc.

Tys asi nelkala nad tím, že siré ti zůstane lůžko,
nýbrž jen schvátit tě žal, s bratrem že loučit se máš?

Kterak ti šířavá žalost až hluboko do morku vnikla!

Jaký to zoufalý bol rozbouřil tehdy tvou hrud,
až jsi pak v mdlobách pozbyla smyslu! A přece byl
v tobě

od dětství vždycky, jak vím, silný a statečný duch.

Hrdinům slušel tvůj čin, jímž sama jsi získala sobě
choť a krále — což ten vypadl z paměti tvé?

Když ses loučila s mužem, ach, žalostně zněla tvá slova,
přechasto smutná tvá dlaň stírala praménky slz.

Který tak mocný bůh tě to změnil! Či je tak těžko

toho, s nímž láskou kdo spjat, daleko vzdálenu být?
Za chotě milovaného jsi tenkrát slíbila bohům

v oběť dát býků krev, nadto však ještě i mne,

jestliže z boje se vrátí. A dobytou Asie části
zakrátko vítězný král rozšířil egyptskou říš.

Za to, že stalo se tak, já na nebe byla jsem vzata,
novým svým úkolem zde splňuji dávný tvůj slib.

Těžko mi bylo, má paní, se od tvých loučiti skrání,
těžko, to přisáhám, věz, při drahé hlavě mi tvé,
— právem by těžký byl trest, jenž stihl by přísahu
krívou! —

Kdo by však vzdorovat chtěl, cítí-li železa moc?
Podryla ocele síla i největší na světě horu,

nad níž Thejím syn přejíždí, šíře svou zář,
Pešan když moři tam nový dal tok a poslušný Athós
propustil barbarský voj na lodích branou svou dál.
Povolí takoví obři — co může pak ubohá kadeř?

Vškerý Chalubů rod, Die, ať zahyne, dej,

klet buď, kdo začal první kdes pod zemí hledati zily,
první kdo tvrdý ten kov naučil svářet a kout! —

Truchlily kadere ještě, když sestra jim násilně vzata,
když tu pojednou zím, ke mně jak snáší se níz

černého Memnona bratr a služebník Arsinoin,

perutí světlých van zlehka jak rozráží vzduch.

Mžik — a již větrný jezdec mě unášel v oblaku mlhy
tam až, kde letu byl cíl — na svatý Venušin klín.

Sama jej Zefýritis k té službě vyslala rychle,
paní, jež kanópský břeh v božské své ochraně má.

Nechtěla na jasném nebi dál zřít jen korunu zlatou,
Ariadnin to skvost, ve třeptu hvězdném se skvít.

Rozhodla, abyech i já, když zlaté mě odstříhli hlavě —
střebenou oběť — i já z týchž abych zařila míst.

K stálům božstev mi kynouc, když koupeli v moři jsem
zvlhla,

za novou hvězdu i mne vřadila v ostatní sbor.

Panna a divoký Lev jsou obě má sousední světla,

Medvědí hvězdy zář, Kallisty, po boku mám,

ke západu pak se šinouc, vždy předcháším líného Strážce,
jenž až poslední z hvězd v oceán noří svou tvář.

Přece však, ačkoli v noci tak blízka jsem slépečím bohů,
dvít nového dne vrací mě v Téthyn klín

(doveš, ať říci to smím, ó přísná Rammúntská panno,

nenamůžet nijaký strach, pravdu bych hleděla skrýt,

kdyby i nenávisť hvězd mě posměchem stíhala za to,

pravdivě vyjevit chci, jaký mě proniká cit):

monáš je z této cti má radost než bolest má z toho,

CATULLUS

98

navždy že musím, ó žel, paní své vzdána být,
s níž jsem, když jako dívka se dosud nezřekla mastí,
vzácných olejů všech, bez počtu sála těch šťáv.

Vy, jimiž pochodní zář den sňatku přinese šťastný,
nesvolte manželům dřív tělo své k rozkoši vzdát,
nerozhalujte si šat, jenž skrývá půvaby ňader,
než byste ulily mně z vonných svých olejů část —
vy jen, k manželským právům jež čistým se hlásíte
lůžkem;

kteřá však nečestnou hrou choutkám jen sloužiti
chce,

prach její neblahou obět a marnou ať do sebe vpíše:
z rukou nehodných žen netoužím přijímat dar.

Vám za to, ctihodné ženy, dej Svornost pohodu stálou.
Po celý život a čas láska ať chrání váš krb!

Ty pak až uctívat budeš, má královno, Venuši božskou
důstojně v svátečních dnech, vzhlížeje ke hvězdám
sem,

nečež, bych neměla já těch vonných milých mi darů,
— vždyt jsem přec bývala tvá! — štědré jich dopřej
mi spíš!

Ať se zvrátí řád hvězd, blíží Vodníka Orión svítí —
kež jsem jen opět, jak dřív, kadeří královny své!

ATTIS

Hnán touhou plul Attis na rychlé lodi přes moře
nesmírné v dál.

Když k Frygii přistal, do háje vstoupil, v dychtivém
spěchu pak vnik
až do šera míst, kde Bohyně skryla stánek svůj
ve hvozdu klín.

Tam v šíleném honu běsnění schvácen, ztratit již nad
smysly moc,
sám třísel svých břímě zuřivou ranou ostrého křemene
stál.

Když vzápětí cítil, kusé že tělo mužství je zbaveno sil,
tu zatímco půdu třísnila ještě čerstvá ta jinosská krev,
již uchopil rychle bubínek lehký v bělostnou zženštilou
dlaň,

tvůj uchopil nástroj, Veliká Matko, zvoucí vždy k obětem
tvým,

a tepaje prudce útlými prsty na býčí napjatý hřebet,
tak u vytržení, nejsa již mužem, k druhům se volati jal:

„Tam za mnou již spějte, když jste se stali kněžkami
Kybely teď,

kdo v posvátném háji Dindymské paní toulá se
poddaná zvěř!

Vy do cizí země vyšli jste se mnou, jakoby vyhnanců
dav,

mnou oddané ve všem následující, v čem jsem vám
příkladem byl;

vy ancali jste hrůzy dravého moře, řádění bouřlivých
vln

a v odporu mocném k Venuše svodům odvrhli mužství
svých těl —

teď sjaňte mysl, v službě své paní pusťte se v tékavý
rej!

Ať váhavá mdlloba rázem se ztratí, za mnou již
pospěte výš

tam k fryžskému chrámu Kybely mocné, ve fryžský
bohyně háj,

kde bubínků temné údery duní, cimbálů hlaholí hlas;

kde fryžského hudce píšťala křivá zhluboka loudí svůj
zvuk,

kde bakchantek zástup, břechtanem věněn, potřásá
hlavami vzad
a slavnost svou slaví v hluku a vzruchu s křikem, jenž
proniká vše,
kde posvátné zvěře tékavé stádo probíhá paní své říš —
tam pospěšme nyní v divokém běhu! Kupředu, tam je
náš cíl!
Tak podnítl druhy Attis, když s nimi nepravou ženou
se stal,
a vzápětí ústy celého sboru zachvěje nadšený ryk. —

Hned bubínky lehké rachotit začnou, vydaté cimbály
znít
a ke strmým stráním zelené Ídy kvapí již pádící dav.
Jím v čele, štván běsem, s bubínkem v ruce Attis, jak
prvním chce být
se proplétá hustým, zatmělým lesem bez dechu, lapaje
vzduch,
jak jalůvka bujná, neznalá břemen, která chce uniknout
jhu;
a v závratném běhu družina všecka dere se za vůdcem
vpřed.
Jak dospěli k chrámu Kybely Matky s napětím posledních
sí,
hned únavou z námah, zesláblí hladem, upadnou
ve spánku moc,
jenž malátnou mdlou spoutá jim údy, oči jim zahalí
tmou;
tak v lahodném klidu zvolna se ztíší běsněním
vzbouřený duch.
Když Sol pak svých zraků papsky zlaté rozeslal
po kraji všem,
i v bělavý éther, na pevnou zemi, na moře neklidnou
pláň,

a křepkými oři zaplašil stíny, jimiž vše zastřela noc,
tu procílil Attis, přechavý Spánek rychle jej opustil zas,
jejž bohyně Pásitheia pak nazpět přijala v objetí své.
Tím oddechem sladkým jakmile Attis zběsilé moci byl
prost,
sám v ztíženém nitru k vědomí svému přivedl teprv
svůj čin,
a jasnou když myslí a úžasem poznal, čeho je zbaven,
kde dlí,
jat šťastí proudkou k mořakému břehu obrátil kroky
své zpět.
Tam na moře hřel upíral stále slzami zalitý zrak,
a v rozbolestněnň žalostným hlasem po vlasti volat
se jal:

„Ach, otčino moje, kde jsem se zrodil, odkud jsem
síly své sál,
tak jako když otrok pánovi přehá, tebe jsem opustil já,
já nebožák, bídně, do řádkých hájů bludný mě zanesl
krok,
bych v studeném sídle divokých šelem uprostřed sněhu
zde dllel
a prolézal všecka douputa jejich, vzteklosti dravé se bál?
Kde v ukrytých oku dálavách ležíš, ztracená otčino
má?
Má zornice samy šíří se touhou zamířit k tobě svůj
hled,
co z běsnivé moci na krátkou chvíli chabý je vyproštěn
duch.
Mámi, domova svého daleko vzdálen, do těchto lesů
zas jít?
Mám odloučen zůstat od vlasti, přátel, rodičů, všeho,
co mé?

Mám zůstat zde zbaven života v městě, cvičitě, závodů,
her?

Ach, ubohé srdce, v takové bídě můžeš-li naříkat dost?

Kdejaká je lidská podoba ještě, které bych nebyl měl
já?

Já žcna jsem nyní, muž jsem byl dříve, jinoch jsem
býval i hoch,
já ve škole byl jsem junáků výkvět, ozdoba zápasů
všech.

Vehod příbytku vrobil cititelů zástup, teplý byl stále
můj práh,

a když jsem pak ráno za svitu slunce z měkkého
lůžka již vstal,
vždy věncovím čerstvým z vonného kvítí ozdoben býval
můj dům.

Teď v čeledi mám být Kybely mocné, bohyně služkou
mám slout?

Teď zbýti má ze mne bacehantka pouhá, bez mužské
schopnosti muž?

Zde na zasněžených výšinách Ídy bude můj nevládný
byt?

Zde pod těmi štíty fryžského horstva trávití budu svůj
věk,

kde v houštinách hvozdu teulá se kanec, v háji se
prohání laň?

Žel, pozdní mě nyní sklícuje lítost, jaký jsem provedl
čin!

Ten bolestný výkřik jakmile dozně, odplynuv
z růžových rtů,

a k bohyně sluchu převapující letem se donesla zvěst,
hned Kybela ze jha vlastního vozu uvolní spřežení lvů
a levého dravce ke vzteku dráždíc, takovou řečí jej
štvé:

„Hoj, puš se mi za ním, Divochu,“ volá, „rychle ho
rozběsnit spěj,
ať třechťení zas ho zachvátí znova, žene ho do háje zpět,
když v přílišné zvůli, bláhovec, dychtí uniknout
nadvládě mé!

Již vlastní svůj hrbet si ohonem mrskej, rány naň
dopadnout neech,
tvůj mohutný řev se přes hory doly strašlivě rozléhej
v kraj,

tvá svalnatá šíje žlutavou hřívou divoce otřásej v let!“
Iva.

Tak v hrozebném hněvu Kybela dí a ode jha odpoutá
Iva.

Tu svořepá šelma, sama se dráždíc, zuřivě vyrazí
vpřed,

dal žene se kvoue a láme a drtí křoviny vpádem
svých tlap.

Již dorazí blízko k vlhkému břehu, bělajícímu se
vstříc,

hdo záenětlý Attis na třpytué moře upírá toužebný
zrak...

Hned útokem žene, Zděšený Attis do lesních divočin
prch,

hdo na celý život zajat již zůstal, služkou jsa vládkyně
své.

O bohyně mocná, Kybelo paní, strážkyně dindymských
hor,

vedal ode mne, prosím, od mého domu zběsilost,
v moci již máš,

moé jnoé, jen jiné třechťením stňhat, jiné v to šílenství
hnát!

SVATBA PÉLEA A THETIDY

Koráb z mohutných smrků, jež z temene Pélia vzrostly,
plavil se, jak dí zvěst, kdys po vlnách Poseidónových
k říčním Fásidu tokům a k říši Ajéta krále.
Rekovných mužů sbor, vši argejské mládeže výkvět,
toužící v Kolchidě dálné se zmocniti zlatého rouna,
po slavných proudech plout se odvážil v rychlé té lodí,
nárazy jedlových vesel jich modravou hladinu brázdě.
Bohyně chránící tvrze, jež na vrších vévodí městům,
sama jim stvořila vůz, jež s vánkem by po vodě plynul,
sroubivši zahnutý kýl a smrková pospolu žebra.
Poprvé zakusil tehdy hřbet mořský nezvyklé jízdy.
Jakmile koráb zobcem se v neklidnou hladinu zaryl,
vesly pak zvířené vlny se do běla zbarvily pěnou,
z šedivé mořské tůně své tváře vynořit spěly
rozenky Néreoovy a nad zjevem podivným žasly.

Poprvé v onen den bylo dopřáno smrtelným zrakům
spatřiti postavy nymf, jichž žádná nekryla rouška,
jak se až po štíhlý pás tam zdvíhaly ze sivé tůně.
Tenkrát zahořel Péleus, tak praví se, k Thetidě láskou,
tenkrát lidským sňatkem, ač bohyně, nezhrdla Thetis,
tenkrát Thetidě chotěm sám Otec Pélea určil.
Ó vy zrozeni dávných a přezádoucích těch věků,
rekové, zdrávi buďte, vy potomstvo bohů, ó zdárné
matek svých plémě, můj hold vás vítěj opět a opět!
Častěji vašim jménem má píseň zaznívat bude,
nad jiné zvláště tvým, ó Pélece, snoubence šťastný,
sloupe thesalské země, ježž Zeus sám za hodna uznal,
bůh sám otec a pán, by tobě svou postoupil lásku.
Tebe že z Néreooven ta nejkrasší objala, Thetis?
Tobě že Ókeanos, ježž svět svým objímá proudem,
s Téthýí dopřáli toho, bys vnučku si odvedl za chotí?

Když se již naplnil čas a dnové žádoucí přišli,
veškerá Thessalie se schází v zástupcech valných
v Péleův královský dům, ježž radostných ruchem se plní:
každý nese svůj dar, všech tváře veselím planou.

Kieros opouští vše a fthiótská údolí pustnou,
příbytky krannónské též, i Lárissa hradbami pevná;
Farsalos cílem jest všech, jen farsalské domy vše hledá.
Poše se nevzdělávají a volkům malátní šije,
nepřejí motyky krivé, co na nízké vlnici bují,
nerozrývá býk teď půdu zahnutým rádllem,
neklesí sadařův kosů, kde příliš stojící sází.
Již i nečistá rez se na pluky stojící sází.
Avšak ženichův palác, kam nejdál až bohaté sídlo
sahá stínami svými, se zlatem a stříbrem jen třpytí.
Na křeslech skví se sloň, kol na stolech poháry svítí,
v lesku je celý dům, kde královská nádhera září.
Božské však novosty lůžko se vypíná uprostřed sídla,
bělostnou indickou aloní se na něm ozdoby skvějí,
a vrehu pak pokrývka splývá, jež barvou purpuru svítí.

Postavy v dávných dob ten koberec zdobily, v který
nejeden hěrotů člen byl a obzvláštním uměním vetkán.
Z hlubokého pobřeží Naxu tu Ariadné se dívá,
žasnou, jak v rychlém loďstvem se Théseus vzdaluje
od ní,

zatím co její hrud se vzdouvá nezkrtnou vášní.
Věští se zdráhá dosud, že vidí, co skutečně vidí,
se spánku záhudného se probravší teprv, když náhle
opuštěnou se, ubohá, zří tam na pustém břehu.
Jiných však nedbá, prochá a vesly hladinu tepe,
alby, jež nadarmo dal, jsou kořistí bouřného víchru.
Za ním Mínoovna jak bakhantka vtesaná v kámen,
stěvá v náosou čas, ach, smutným očima v dálku,
stěvá, a její nitro se zmítá vlnami hoře;

nesvrá jemný šátek již její kadeře rusé,
 nehalí vzdušný šat jí hrud' již v obvyklý úkryt
 ani točítý pás jí nepoutá bělostná nádra —
 všecko to z údů se svezlo a ležíc u jejích nohou
 stává se hříčkou vln, jež z moře šplíchají na břeh.
 Ona však o šátek tehdy ni o své vlající roucho
 nedbajíc, veškerou bytostí svou jen na tobě lpěla,
 Thésee, celým srdcem, vši myslí se ztrácela v tobě.
 Nebohá, zármutku zdroj to Erycká bohyně tobě
 zchystala, milostných muk ti do srdce vsévajíc trny
 v oné neblahé chvíli, kdy bojovný Théseus vypluv
 od křivolakých břehů, jež svírají peirajský přístav,
 pod střechu krutého krále se odvážil v Gortýnu vstoupit.

Když bylo kekropské město kdys dohnáno záhubným
 morem

spláceti pokutu za to, že Minoův syn tam byl zabit,
 dávalo — dávná to zvěst — vždy na pospas
 pro Minoaura
 jinochy vybrané zvlášt' i výkvět panenských dívek.
 Když tak nevelké město ten závazek bolestně tížil,
 Théseus raději sám chtěl za své Athény drahé
 položit vlastní život, než dál by se na Krétu braly
 pohřby kekropských dítek, jež neměly pohřbeny býti.
 Na hbitou loď tedy vstoupiv a větrů jsa provázen přízní,
 zavítal v pyšného Minoá kraj a nádherné sídlo.

Jakmile dychtivým znakem jej spatřila královská dívka,
 kterou sň s panenským lůžkem, kol šířící líbezně vůně,
 v matčině objetí něžném až dosud chovala měkce,
 tak jako Euróta proud si myrty na březích pěstí
 nebo jak jarní vánek si pestré květiny hýčká,
 nemohla od něho dřív své planoucí odtrhnout zraky,
 nežli vznícený plamen již cítila v celíčkém těle

a než ten náhlý žár jí naplnil nejhlubší nitro.
 Žel, ó božský ty hocha, jenž krutě do srdcí lidských
 vášně vháníš a slasti tak žalostně se strastmi mísíš,
 s ním pak ty, matko, již v Golgách ctí a v ídalských
 hájích,

jakou to bouří citu jste schvátili vzplanuvší dívku,
 jejíž přehojné vzdechy se linuly za rusým hostem!
 Co zlé úzkosti sneslo to její trnoucí srdce!

Kterak bledostí matnou se často jí pokryla líce,
 zatím co Théseus, v zápas se pouštěje s obludou hroznou,
 buďto smrti šel hrdinně vstříc buď odměně slávy.
 Však ne nadarmo dary, jež nebyly nemilé bohům,
 slibujíc šepotem rtů se podjala obětí příštích.

Neboť jak na Tauru vyšimách dub, jenž rameny chvěje,
 anebo šiškatou sosnu, již kůra se živící potí,
 nezkratný víchr schvátí a kmenem zmlátaje v bouři
 vyvrátí jej — ten na zem, jak z kořene vyrván, se kácí
 daleko odtrud drtě vše kol, co zasáhne v pádu —
 tak také netvora Théseus, jej zdolav, do prachu sklátíl,
 ten pak nadarmo rohy jen do vzduchu prázdného vrážel.
 Slávu si nesoucí vítěz pak obrátil kroky své nazpět,
 tonoukou nití řídě svých nohou bloudících sledy,
 aby jej, hledajícího z těch zatáček bludiště východ,
 neovvedl stavby klam, ježž nikomu prohlédnout nelze.

Nač má však ještě můj zpěv, jenž od své odbočil dráhy,
 vyprávět o doceř víc, jak se otcova pohledu sama
 sbavuje, objetí sestřina též, ba dokonce matky,
 která vši bytostí lnula k své potěše, deceruše milé,
 bez nich si přála být spíš než bez lásky miláčka svého,
 jak a ním na jeho lodi pak přistala k pěním břehům
 Naku a jak ji tam chtoť s tím srdcem nepamětlivým
 státavil, přechaje v dál, když spánek tížil jí oči?

Často, tak dávná je zvěst, žár vášně v srdci svém cítíc,
výkřiky daleko znící tam vyslala z nejhlubších útrob,
brzy bolestí štvána hor srázy zlézala příkré,
odkud by přehlédla dál ty mořské nesmírné proudy,
brzy zas běžela dolů až do vln příbojem hnaných,
v záhyby jemné roucho si kasajíc ke kolen výši,
až jí v zoufalém žalu jen nářek bezmocný zbýval
na rtech pak slzami vlhkých se chvěly zmiravé vzlyky:

„Vskutku-li, Thésee zrádný, když dřív jsi mě

z otcovských síní

odvedl, na pustém břehu zde teď jsi mě opustil zrádně?

Vskutku-li, nedbaje bohů, mi přeháš a z myslí vše pustiv,
běda, si odnášíš v domov svých přísah zrušených kletbu?

Což již nemohlo nic ten krutý záměr tvůj zvrátit?

Což již nezbyla v tobě ni jiskra vlídného citu,

jenž by to tvrdé srdce byl pohnul mít útrpnost se mnou?

Nebyl to takový slib, ježž dals mi lichotným hlasem,

nebyl tak bídný to los, več budívals naději ve mně,

nýbrž radostný sňatek a manželství, splnění touhy:

všecka ta prázdna slova teď větrové rozvějí vzduchem.

Již nechť nižádná žena, byť přísahal, nevěří muži,

žádná ať nedoufá víc, že upřímná mužů jsou slova!

Dokud je dychtivá žádost, by něčeho dosáhli, dráždí,

žádných se nebojí přísah a žádnými nešťří sliby:

jakmile však se ukojí chtějí jejich útočné vášně,

nedbají slov svých a přísah, jež nijak se nebojí rušit.

Já jsem přece, když záhuby vír tě hrozil již schvátit,

vyrvála tebe a spíš jsem se rozhodla ztratit bratra

nežli v nejhorší tísní snad opustit, podvodný, tebe.

Za to teď na pospas šelmám a dravým vydána budu

ptákům a nasutou zemí má mrtvola nedojde pohřbu.

Která lvice to zrodila tebe kdes pod pustou skalou?

Které moře to počalo tebe a vyvrhlo z proudů,

jaká Syrtis, jak dravá Skylla či Charybdis hrozná,
tebe, jenž takovým vděkem mi splácíš za sladký život?

Byť sis i nepřál v srdci, by manželský svazek nás spojil,
když jsi se starého otce snad krutých rozkazů hrozil,

přece snad byl bys mohl mě odvést do vašich síní,

abych, tvá otrokyně, ti sloužila radostnou prací,

mohla chladivou vodou ti splachovat chodidla lesklá,

nachovou pokrývku aspoň ti pokládat na tvoje lůžko.

Ale nač bezcitným vánkům si takto nadarmo stýskám,

šleňá strastí zlou, když nemojou bez daru smyslů

slyšet slov mých vydaný hlas ani samy se ozvat?

On však vlnami zatím již projíždí daleko kdesi,

aniž tu na pustém břehu lze zřít zjev bytosti lidské.

Tak mě ukrutná sudba zlým posměchem na sklonu žití

stihá, nepřejíc ani, by stesky mé došly jen sluchu.

Všemocný Die, kéž tehdy v těch počátků době, by nebyl

kekropských lodí běh se zastavil u břehů knoských

a pak ten proradný plavec, když nezkrocenému tam býku

přivázal strašlivou daň, kéž nebyl by na Krétě přístal,

kéž by ten bídník, jenž záměry zlé svým půvabným zjevem

skrýval, kéž v našem domě by nebyl spočinul hostem!

Kam se mám obrátit nyní? Več v bídě své doufati mohu?

K lidským horám se pustit? Ach, široko zející tůň

moře, jež bouřemi děsí, zde vzdálenou od nich mne dělí.

Či smím od otce čekati pomoc, od něhož sama

pyř jsem s jinochem šla, jenž bratrovou krví byl zbrocen?

Či mi lze útěchu najít snad v lásce a věrnosti chotě,

jenž teď prchajc, vesla vší silou do proudu vzpírá?

Nadto zde bez příštěří břeh, jen pustá je výspa,

nikde tu nevidět východ z těch vln, jež moře kol kupí;

nikde k záchraně cesta ni naděje: všecko je němé,

všecko je opuštěné, jen zkáza mi odevšad hrozí.

Přece však dřív mé oči se nezastrou smrtelnou mdloubo
ani z ochablých údů dřív neprchnou ostatní smysly,
nežli si od bohů vyprosím trest, jenž na zradu sluší,
a než odplaty nebes se dovolám v poslední chvíli.

Vý, jež pokoutou mstící všech mužů stíháte viny,
Eumenidy, jichž čelo, těl hadích věnčené spletí,
nese tak znamení hněvu, jenž v prsou vám divoce soptí,
sem již spěchejte, sem, a slyšte mé žalostné stesky,
které dohnána bídou, ach, vysílám z nejhlubších útrob
bezdradná, planoucí pomstou a šílená slepou svou vášní!
Ježto jsou cítěny právem a plynou až ze dna mé duše,
nedopust', vaše moc, by hoře mé vyznělo marně,
nýbrž jak Théseus *me* zde zanechal samu, touž vínou,
bohyně, dejtež, ať tebe i milé své uvrhne v strasti!"

Z roztesknělé když hrudi těch žalob jí vytryskly proudy,
jimiž za krutý čin v své tísní volala o trest,
pokynem nezdolné moci jí přikývl nebeský vládce,
až se tím pohybem zatřásla zem i strašlivé tůně
mořské a pohnutý vesmír své mihotné rozzechvěl hvězdy...

Théseus, jako by v duši mu ulehla mráкотná mlha,
z mysli zapomnětlivé si zatím vytratil nechal
příkazy, které všecky dřív choval vždy v srdci svém
pevně:
zanechal smutnému otci včas radostné znamení vzlyčít,
aby mu zjevil, že zdráv zas vidí athénský přístav.
Neboť, tak vypráví pověst, když Aigeus svěřoval větrům
syna, jenž panenské bohyně zdi se opustit chystal,
jinocha v objetí jal a toto mu na srdce kladl:

„Synu, můj jediný synu, mně nad život daleko dražší,
nejistým osudům vsťříc jsem nucen pustiti tebe,

jenž jsi mi na sklonku stáří byl teprv nedávno vrácen!
Když tedy smutný můj los a tvá odvaha překypující
tebe mi odnímá, žel, ač věkem již umdlené zraky
zjevem milého syna se nemohly nasytit dosud,
nelze, bych pouštěl tě od sebe rád a s veselou myslí,
ani bych patřil na to, jak odplováš se znakem štěstí,
nýbrž stísněně hrudi dřív ulevím výlevem nářků,
popelcem dřív a prachem své žalostné šediny zhyzdím,
na stěžeň kolísající pak tmavou zavěším plachtu,
aby již její látka svou barvou temného nachu
jevila zármutek můj a žal, jenž chvěje mým srdcem.
Ještěže zdar pak tobě dá svatého Itónu paní,
která vzdýcky náš rod a sídlo Erechtheovo
slíbila chránit, a býkova krev tvou pravici zbroť,
tehdy, hochu můj, dběj, by v paměti tento můj příkaz
zůstal ti hluboko vryt, ni časem by vyhlazen nebyl:
jakmile pahorky naše tvým zrakům v dálece se zjeví,
rozkaž odevšad z ráhen hned sejmout ten smuteční
převlek,
za něj pak točená lana ať zdvihnou bělostné plachty,
aby tím radostným zjevem co nejdřív potěšil otec
oči i srdce, když blažený den tě přivede nazpět!"

Slova ta, ačkoli Théseus dřív pevně je v paměti choval,
z mysli mu pojednou prchla, jak mraky kol vzdušného
vrchu
mněžné hory se rozprchnou rázem, když zavanou větry.

Otec však z výšiny hradní tam do dálky pohledem pátral,
zatím co úzkostný zrak se stále jen rozplýval v slzách.
Jakmile konečně zhlédl zas temnou plachtu se černat,
stfemhlav nebolý kmet se z příkrého útesu vrhl,
mysle, že drahý syn mu osudem krutým byl vyrván.
Takto bojovný Théseus, když vstoupil v domova síně,

zpuštěl otcovou smrtí, jak myslí nepamětlivou
Mínóovnu dřív uvrhl v žal, tak sám byl jím schvácen. —

Ona vzdálenou loď tam marně stáhajíc zrakem,
střádala přívalem strasti, jenž dral se jí v ranené nitro...
Již však z protějška letem se kvetoucí Iakchos blížil
v průvodu Satyrů bujných a Silénů zrozených v Nýse,
tebe hledaje, Ariadno, k níž zahořel láskou.
Vzrušených žen též zástup tu v bouřlivém nadšení
třeštil,

výskaje hejsal mu vstříc a zmlátaje divoče hlavou.
Jedny z nich mávaly thyrasy, jimž na hrotu tréela šiška,
z rozsápaného býka zas jiné třímaly údy,
jiné se pásaly hady, jež skrývaly v tajemných koších,
svátosti nesly si jiné, jež skrývaly v tajemných koších,
svátosti, o nichž slyšet se odpirá nezasvěcencum;
dlaněmi pozdvíženými tu některé v bubínky tloučky
anebo z kovových trubic zas loudily zvonivý řinkot,
dunivě drsný zvuk zas jiným vyrážel z rohů
i hlas pšťaly fryžské v to strašlivým jecením vřískal.

Takových obrazů zdobou se pestřila pokrývka skvostná,
jež svou tkaninou řádnou to svatební halila lůžko.
A když pohledem tímto lid thessalský dychtivé zraky
nasytil, svatým bohům již činili v paláci místo.
Jako když hladinu moře, až doposud pokojnou, zefyr
ranním svým vanutím čechrá a vzbouzí houřavé vlny
v červánkách Zory, jež hlásí den, než se rozjede slunce,
zprvu se rej jejích zvolna, jak mírný je pohání váněk,
zdvíhá a v nárazech lehkých to šplouchá

tutlaným smíchem,
když pak vítr se vzrná, s ním vzrůstají výše a výše,
valí se dál a dál a nachovou září se svítí:

tak se tam hrnuli oni ven z předsíně králova sídla,
spějíce na různé strany, jak domů se ubíral každý.

Když se již vzdálili všichni, tu z temene pélijské hory
první se dostavil Chírón a přimášel venkovské dary:
neboť co průrůzných květin kraj thessalský v nivách
svých plodí,
co jich též na horách kouzlí, co při řece v hojnosti vláhy
vlažného západu úrodný dech jich k životu budí,
všecky ty ve věnců spleť, ne umělou, přinesl svitě;
líbezna vůně se rozlila v dům, jenž všecek jí okřál.
Za ním Péneios hned, své zelené opustiv Tempý,
Tempý, jež lesnaté vrchy, své svahy k nim chýlíce, vroubí;
Najadám údolí nechal, by pestré v něm slavily reje.
Nepřišel s prázdneň; vysoké buky tam s kořeny celé
přinesl, vavříny štíhlé, jež vyhluly přímo své kmeny,
s platany koléhavými i klidně se pnoucími výše
sestrami Faéthonta, jenž shořel, i cypríse vzdušné;
v rozlehlý věvec pak okolo domu je seřadil všecky,
aby se zelenal dvůr tou záplavou svěžího listí.

Po něm Prométheus se dostavil, dūmyslem slavný,
doposud památky jevě, ač skromné již, starého trestu,
který vytrpěl kdysi, když ke skále železným poutem
přikován na všech údech, tak na srázném útesu visel.
Potom sám bohů všech otec i s chotí i s rozenci svými
zavítal v dům, jen tebe, ó Foibe, zanechal v nebi,
s ním pak i blíženkou tvoji, hor iderských obyvatelku;
neboť právě jak ty, tak pohrdla Pélcem sestra,
nechtějíc účastí svou též oslavit Thetidin snatek.

Když tam v sedadle skvostném z nich každý již
pohověl údům,
v hojnosti strojeni byly pak na stolech bohaté hody,

zatím co Sudičky k pohybům mdlým svých stařeckých
údu

jaly se pěti svůj zpěv, jímž hlásaly budoucí pravdu.
Bělostný řasnatý háv jim objímal třesavé tělo,
splýváje v patách, kde nachový lem kol na něm se táhl,
k hlavě však sněhobílé se tulily růžové pásky,
ruce pak obvyklým řádem se chápaly věčné své práce.
Levice držela kužel, jež jemnou byl obalen vláknem,
pravice, vzpřimujíc prsty, tu zlehounka soukala vlákna,
hned pak je upravovala, tu sjžděla skloněným palcem
po přelenu, jež kroužil a zvířeným větčenem točil.
Při tom nelenil zub vždy urovnat přibylé dílo,
zatím co na oschlé rty se lepily útržky vláken,
které dřív odstávaly a vadily hladkosti nití.

U nohou každá měla svůj košíček pletený z proutí
a v těch zásoba vlny se bělala v chomáčcích hebkých.
Odtud vždy trhaly znova a jasným pějíce hlasem
takto většebným zpěvem tam zjevily osudy příští,
zpěvem, jež nížádný věk by nemohl vinití z klamu:

„Ty, jež zděděnou čest svých skutků zjevuješ slávou,
záštitu Emathie, jež nejvíc se zaskvěješ synem,
poslyš, co v radostný den ti z budoucna zjevují sestry
pravdozvěstnou svou písní. Však vy, jimiž osud se řídí,
točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

Brzo ti zazáří hvězda, jež splňuje ženichů tužby,
večernice, a s východem jejím tvá choť tobě přijde,
aby ti prodehnuta láskou žár rozkoše do srdce vhlila
a svůj spánek s tvým pak spojila v umdlení sladkém,
hebkými lokty svými ti ovinouc mohutnou šíjí.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!
Nikdy snad pod svou střechou dům neukryl takové
lásky,

nikdy nespjala láska dvě milenců takovým poutem,
jaká jednota srdcí dnes Pélea s Thetidou pojí.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

Achilleus se vám narodí syn, rek neznalý básně,
nepřítel znakům ne žádý, než statečnou hrudi
je známý,

který ve chvatném běhu se vítězně o závod řítě
nejednou předhoní stopy jak blesk se ženoucí laně.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

Ve válce bohatýr žádny se nebude rovnati jemu,
potomků Teukrových krev kdy poteče po fryžských
pláních,

zničí pak trójské město, tak dlouho svírané válkou,
věrolomného Pelopa vnuk a nástupce třetí.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

Výtečnou statečnost jeho a činy skvící se slávou
často poznají matky, až pohřbívat budou své syny,
z šedivé hlavy si rvát své popelcem zhyzděné vlasy,
chabými dlaněmi v pláči si rozdírat uvadlá prsa.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

Neboť jak poráží žnec kol hustě se řadící klasy,
žlutavé osení kose, když uzrálo v slunečním žáru,
tak bude Trójanů řady on nevráznou ocelí kácet.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

Svědckem hrdinství jeho se stanou tam Skamandru vlny,
do proudů Helléspona se narůžno rozlévající,
až on koryto řeky těl pobitých kupami zúží,
zvlažní pak hluboký tok, jež s teplou krví se smísí.
Točte se, větčena, točte a jemná spřádějte vlákna!

zatím co delfský lid ven z města se o překot hrnul
přivítat jásosem boha a vonným oltářů dýmem.
Často, kde řádil záhubný boj, se objevil Arés,
často též Athéné, Tritónu paní, i Ramuntská panna
uprostřed lidských vojáků a vzbudili udatnost větš.

Když však poskvrnil zemi svým rmutem ohavný zločin,
v srdcích zavládl chtíč a spravedlnosti dán výhost,
ruce co bratrskou krví se nešťítil zbrotiti bratr,
rodičů vyrvaných smrtí co synové přestali želeť,
otec zas neváhal toužit i po smrti staršího syna,
aby pak nerušen nikým sáh po květu půvabné smachy,
k synu co nevědomému se vplížila bezbožná matka,
aniž se zhržila toho, že rouhá se posvátným závazkům:
ctnosti i špatnosti změt a spousta nečestných vášní
odcizila nám bohy, jimž rád a právo jsou milé.
Proto ni v takové styky, jich nehodné, nechtějí vcházet
ani již dopustit nikdy, by lidský zrak se jich dotkl.

Svědkiem konečně bude i mrtvému vydaná kořist,
až pak v mohyly oblou tam vysoko nasutá země
přikryje bělostné údy dívky, jež za obět padne.
Točte se, vřetena, točte a jemná spřádejte vlákná!

Tehdy, zemdleným Řekům až nakonec dopřeje osud
Poseidónovou hradbou přec vniknout v dardanské město,
krví svou Polyxena mu čnějící náhrobek zbarví
a jak obětní jehně, jež dvojsečnou ocelí klesá,
s koleny podlomenými své bezduché tělo tam prostře.
Točte se, vřetena, točte a jemná spřádejte vlákná!

Nuže, již v blažící lásce svá přání vespólná spojte!

Manžel svou nevěstu božskou nechť přijme
k šťastnému svazku,

milostná choť buď dána již mužově horoucí touze!

Točte se, vřetena, točte a jemná spřádejte vlákná!

Nebude moci již chůva, až první ráno ji spatří,
obepnout její hrdlo touž nití, jež stačila včera,
nebude matka se rmoutit, že dcerka muže se stranic,
na milých vnučat rod jí odejme naději všecku.
Točte se, vřetena, točte a jemná spřádejte vlákná!"

Tak tedy Péleovi v den svatby zapěly Parky,
nadšené božským duchem, svou píseň věštící štěstí.
Bývala doba, kdy bohové sami se snížili rádi
k počestným héroů domům a smrtelné obyvatele
blážíli nebeským stykem, neb zbožnost tu sídlila ještě.
Často dřív nebeský otec, jsa přítomen v zářícím chrámu,
kdykoli slavnostní den si výročních obětí žádal,
vídal sto vybraných býků se po řadě na zemi kácet.
Z temene Parnásu často též sestoupil těkavý Bakchos,
třeštící Thyjiady veda, jimž vlasy ve větru vlály,